...э хуряаха, силос дараха хүдэлмэри унжагайржа байна
...ХОЗ, СОВХОЗУУД ДАРЫ ХЭМЖЭЭ АБАХА БОЛОНО

Үбһэ хуряалгаяа эрхим шанартайгаар богонихон болзор соо дүүргэхэ

...э республи- ...үйлэдбэриин ...эдэ шахуу ...баян ургаса ...эгшэ жэлэй- ...ян ургасын ...удшье бии. ...үйлэдбэриин ...эн, колхоз, ... тон ойрын ...ханшье гээл- ...гөөр, эрхим ...йгаар хуряа- ...бэлдөө бүрин ...эжээлээр бү- ...эдөөр ханга- ... Үбһэ ногоо ...эжэ абаһан, ...аража хада- ...нууд үбэлэй ...эшье али бү- ...обир тарган ...кажа тарга- ...гатай байдаг, ...үдэр бүхэндэ ...ка абадаг ха ... үбһэ хуряал- ...уримгүйгөөр ...даа тэжээл ...хые үнэн зүр- ...огүй ажахы- ...сагта ядахын ... үбһэ тэжээ- ...дээрэһээ олон ...лжэ байдаг ... бшуу. За- ...дай хүтэлбэ- ...ээн тухайда ...уулмаар бай-

...тохёолдодог ...һээ һургаал ...огдоо. Теэд ...ургаал абаха ...ар удхатайб ...һэн жэлнүү- ... дунданыудые ...э хуряалгаяа ...маар үнгэргэ- ...үдэр, нэгэшье ...оор гээнгүй- ...а, намаг, һу- ...онхор гэнгүй, ...не сабшаад, үбһөө хура бороодо оруулангүй, ногооноор суглуулжа сомохо, силос элбэгээр **дараха, хуряангыгаар хэлэхэдэ, бүхэли үбэлдөө бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ гэһэн—иимэ ехэ харюусалгатай зорилго үйлэдбэриин управлени, колхоз, совхоз бүхэнэй урда табигданхай.**

Теэд республика дотор үбһэ хуряалгын ябаса дээрэһээ хараад үзэхэдэ, энэ хүдэлмэриие хангалтатайда тоолохын аргагүй. Бүхыдөө үбһэ сабшалгааршье, сомолгооршье, силос даралгааршье республикамнай нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө нилээд хожомдожо ябана. Жэшээнь, 1962 оной августын 1-дэ сабшалангайнгаа талмайн 25,9 процентые, тэжээл бэлдхэлгын түсэбэй 15,7 процентые, силос даралгын 4 процентые дүүргээд байһан аад, харин энэ жэлэй . августын 1-дэ республикамнай сабшалангайнгаа талмайн миил 20,6 процентые сабшажа үнагаагаа, тэжээл бэлдэхэ түсэбэйнгөө оройдоол 8,5 процентые дүүргэнхэй, силос дараха түсэбэйнгөө нэгэшье процентые дүүргээгүй байһаар. Тиихэдэ сабшагдаһан үбһэн ехэхэн талмай дээрэ бухаллагдаашьегүй, сомогдоошьегүй хэбтэжэ байна. Мүнөө болотор нэгэшье һүри соможо абаагүй ажахынууд бии. Хориин, Зэдын, Хяагтын, Улаан-Үдын үйлэдбэриин управленинүүд илангаяа ехэ гээгдэлдэ оронхой. Августын 1-нэй мэдээгээр, Улаан-Үдын үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлени сабшалангайнгаа талмайн миил 6,9 процентые сабшаһан болоно, тиихэдээ нэгэшье тонно силос дараагүй. Зэдын үйлэдбэриин управлени сабшалангайнгаа талмайн 5,6 процентые сабшанхай, силос дараха түсэбэйнгөө оройдоо 0,6 процентые дүүргэнхэй. Тэрэшэлэн Хориин үйлэдбэриин управлени сабшалангайнгаа талмайн миил 4,3 процентые сабшаһан байна.

Эдэ баримтанууд дээрэһээ хараад үзэхэдэ, үбһэ хуряалга республика дотор ехээр унжагайраад байна. Теэд колхоз, совхозуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд энээндэ онсо анхаралаа хандуулнагүй, энээн тухай һанаагаа ехээр зобоногүй, «жэл бүхэндэ хэгдэжэл байһан хүдэлмэри, хуряагдажал байһан үбһэн юм бэзэ, тиигэһээр хэрэг зүндөө бүтэнэ бэзэ» гэһэн янзатайгаар шухала хэмжээ абанагүй. Үйлэдбэриин управленинүүдтэ, колхоз болон совхозуудта үбһэ хуряаха, силос дараха, набшаһата тэжээл бэлдхэхэ шухала хүдэлмэринүүдэй унжагайрһан гол шалтагааниие энээгээр тайлбарилхаһаа ондоо аргагүй. Тиихэдэ ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд «хүйтэн байжа, үбһэ ногоон хүсэд һайнаар ургажа үрдеэгүй гэхэ гү, али хура бороо ходо ороод, ажал хүдэлмэри унжагайруулна» гэхэ мэтээр, элдэб шалтаг дурдаад, бэеэ сагааруулхые оролдоно. Саг соонь шухала хэмжээ абангүй, үбһэ хуряалгаяа эмхитэй гуримтайгаар эхилэнгүй, ажал хүдэлмэреэ эршэмтэй һайнаар эмхидхэнгүй, өөһэдөөл нобшорһоной шалтагаанаар иимэ гээгдэлдэ ороһоноо үйлэдбэриин управленинүүдэй, колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд мэдэржэ, дары түргэн хэмжээ абаха болоно.

Энэ жэлдэ үбһэ хуряалгын хүдэлмэри урда урда жэлнүүдэйхидэ орходоо онсо илгаатай. Тэрэ илгаань юуб гэхэдэ, тэжээл бэлэдхэлгын хүсэд дүүрээгүй байтар таряа хуряалга захалхаяа байна. Эдэ халуун хүдэлмэринүүд хабсарбал, бэрхэтэй болохо байһаниинь лабтай. Тиимэһээ колхоз, совхоз бүхэн таряа хуряалгын эхилтэр тэжээл бэлэдхэлгэеэ хүсэд дүүргэхээр үдэр һүниие илгаруулангүй, харанхыһаа харанхы болотор аргагүй ехэ эмхитэйгээр ажаллаха, үүсхэл оролдолго гаргаха болоно.

Сэхыень хэлэхэдэ, сагай уларилшье таагүйхэн, хура бороо оролготойхон байна. Хура бороо огто һаад ушаруулнагүй гэхээр бэшэ. Тиимэл хадань, бэрхэшээлнүүдэй тохёолдохо тума хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэй гуримтай, жаяг заршамтай, эршэмтэй зоримгой байха хэрэгтэй ха юм. Колхоз, совхоз бүхэн үбһэ хуряалгын машина техникээр бүрин зэбсэгжэнхэй, тэжээл бэлэдхэлгэеэ тон богонихон болзор соо эрхим шанартайгаар дүүргэхэ түгэс арга боломжотой. Энэ арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэхэ шухала.

Зарим колхоз болон совхозуудта үбһэ хуряалгын, илангаяа таряа хуряалгын, үедэ городһоо гү, али аймагай центрһээ ондоо хүнүүдэй ерэжэ туһалхые хүлеэгээд, өөһэдынгөө колхозой гэшүүдые, совхозой хүдэлмэришэдые бултыень хуряалгада хабаадуулхаар хэмжээ абангүй байдаг ушарнууд урда жэлнүүдтэ үзэгдэдэг байгаа. Энээниие тон ехээр буруушаамаар. Иимэ халуун хүдэлмэриин үедэ колхозой нэгэшье гэшүүн, совхозой нэгэшье хүдэлмэришэн ажал хэнгүй нэгэшье час байха эрхэгүй. Үбһэеэ саг соонь сабшажа, соможо абаха тухай хүн бүхэн оролдохо болоно. Алибаа малаа үбһэ тэжээлээр хүсэдөөр хангажа шадаһан колхоз болон совхоз бүхэн мал ажалай продукт элбэгээр абаха байһаниинь элитэ. Тиигэбэл гүрэндэшье ехэ мяхан, һүн, нооһон тушаагдаха ха юм.

Үбһэ хуряалгые эгээл богонихон болзор соо эрхим һайн шанартайгаар дүүргэхэ гээшэ үйлэдбэриин управлени бүхэнэй, колхоз, совхоз бүхэнэй мүнөөдэрэй шухалын шухала зорилго болонхой.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№182 (10243) | 1963 оной августын 3, суббото | Сэн 2 мүнгэн

Жэшээ харуулдаг хажууршад

Үдэр хоногой үнгэрхэ тума совхозой гурбадахи отделениин сабшалан дээрэ үбһэ хуряалгын хүдэлмэри улам үргэдэжэ байна.

Һүүлэй үедэ хура бороогой ороогүй байһаниие һамбаашалан, тракторай болон морин косилкашад, гар хажууршад, бухал табигшад, һүришэд үглөөгүүр эртээнһээ үдэшэ орой болотор эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлнэ.

Үбдэг тулама үдхэн тунга ногоо хурса хажуураар эбхэрүүлэн унагаажа ябаһан хажууршадые харахада ехэл урматай. Эндэ ажалша бэрхэ хажууршад Антип Перелыгин, Арефий Авдеев гэгшэд үбһэндэ ороһон түрүүшын үдэрһөө бүтээсэ ехэтэ ажалай жэшээ харуулна. Эдэнэр үдэр бүри 40 соото сабшаха даабаритай аад, 70—80 соотоһоо нэгэшье доошо оруулдаггүй. Сабшаһан газарыень харахада сэбэр, хара хүрьһөөрнь хюһажа абаһан байдаг. Тэдэнэр отделениингээ үбһэшэдэй дунда эгээл ехэ бүтээсэ туйлана. Антип Арефий хоёр үглөөгүүр хамагһаа эртэ гараад, үдэшэ бултанай һүүлдэ ородог зантай.

— Үдэшэ, үглөөнэй һэрюундэ хүдэлхэдэ бэедэ ехэ амар. Илангаяа шүүдэртэй ногоондо хажуур тон абасатай, зөөлөөршье сабшагдадаг юм,—гэжэ нүхэр Перелыгин хөөрэнэ.

Эдэ хоёр ажалайнгаа забһарта хажуураа өөһэдөө һайнаар дабтаад, хурсадаад ябадаг. Мүн гар хажууршад Степан Перелыгин, Федор Ткачев гэгшэдшье баһал үдэр бүриингөө даабари ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

Түрүүшүүлэйнгээ жэшээгээр хүдэлжэ, хэрэгтэй үбһэ тэжээлээ богонихон болзорто хуряажа абахын тула Бэшүүрэй совхозой гурбадахи отделениинхид унаһан малгайгаа абаха тухагүй шахуу хүдэлнэ.

И. Иванов.

...ОГОЙ ОРОБОШЬЕ

...хүхэ ногооной ...байхада, тэбэ- ...үлүү сабшажа ...үбэл, хабарай ...ргагүй ехэ ту- ...байхал. Харин ...омдобол, үбһэ ... гүбижэ, амта ...шанарынь муу-маагүй бшуу. Харин наратай сэлмэг үдэрнүүдтэ гарта хүлтөөрөө булта гаража, сабшаһан үбһэеэ хуряадаг, сомодогбди.

...ун бэлдэһэн — ...жэ зоной хэл- ... звеногойхид ...бшалан дээ- ... болзорто ша- ...бһэ хуряахын ... Илангаяа бур- ... забһар, заха ...аргын хажуу- ... һогооборишье ...бди.

...хура бороо хо- ...һаһан үбһэеэ ...хэдэмнай ехэ ... ганса мүнөө ...нүүдтэшье үб- ...ор хура бороо ...аг байгаа ха ...агай уларилай ...рамжагүй бай- ...лаашье һаань, ...дынгөө эмхитэй ...шанга ажалаар ...отойбди.

...дэ хура бороо- ...булгадаа гара- ...аар сабшадаг- ... соо сабшаһан ...гэжэ ехээр ай- ...ганай гараха- ... тармуураар ...а абахада ха-

Өөһэдынгөө хүсөөр августын 12 болотор түсэбтэ 920 центнер үбһэеэ абажа, бултыень тракторай шарга дээрэ һүрилхэбди. Мүнөө тракторай 10 ехэ шарга бэлдэгдэнхэй. Тиихэдэ үшөө 3 шарга һаяар хэгдэжэ дүүрэхэнь. Эхилһэнһээ хойшо 40 гаран га сабшажа, 300 шахуу центнер үбһэ һүрилөөд байнабди. Иигээд тармажа һүрилхэ үбһэн бии.

Манай звенодо морин косилкашад Сысой Жерлов, Семен Киселев, мүн гараар үбһэ сабшалга, һүрилэлгэ дээрэ хүдэлдэг 60 гара наһатай үбгэд Феларет Матвеев, Иван Шитин гэгшэд шалгарна.

Колхоздомнай тэжээл бэлэдхэлгэдэ бүхыдөө 310 гаран хүнһөө бүридэһэн 22 звено хүдэлнэ. Тэндэ тракторай 8 косилка, мүн 35 морин косилка ябадаг. Августын 1-нэй мэдээгээр колхоздо хамта 850 гектар сабшагдажа, 4000 үлүүтэй центнер үбһэн абтанхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ үбһэшэдэй ажалай эршэ хүсэн улам улам шангадажа байна.

Л. Яковлев,
«Гигант» колхозой 1-дэхи бригадын үбһэшэдэй звеное даагша.

Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлени.

Һаалишадай хамтын хүсэн

Бэшүүрэй совхозой 3-дахи отделениин Ново-Сретенкын һаалиин фермын малшад, илангаяа мал адуулагша Истигней Фомич Перелыгин, Фёдор Агеевич Тюрюханов гэгшэд байгша ондо сагаан эдеэ элбэг дэлбэг болгохын тула ехэхэн оролдолго гаргана. Тэдэнэр һаамхай үнеэдээ үдхэн ногоотой, шэмэ ехэтэй бэлшээридэ адуулжа, һү һаалгаяа үдэр бүри дээшэлүүлнэ. Эндэхи һаалишад үнеэдээ үдэртөө гурба дахин һааха зуураа, үдын һаалгые бэлшээри дээрэнь үнгэргэнэ.

Тус фермын коллектив долоон жэлэй табадахи жэлдэ мал ажалай продукци элбэг ехээр абаха гэһэн зорилго урдаа табяад, мүнөө унаһан малгайгаа абангүйгөөр ажалланад. Эдэнэр энэ жэлэй түрүүшын 6 һарын туршада үнеэн бүриһөө 700 литрһээ бага бэшэ һү һаагаа. Совхозой эрхим һаалишад Анна Афанасьева, Екатерина Селиванова, Васса Григорьева гэгшэд бүришье ехэ һү һаагаа.

Үнинэй һаалишан Варвара Тюрюханова шударгы бэрхээр ажалладагаараа нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой. Нүхэр Тюрюханова арбаад жэлэй хугасаа соо хэды мянган килограмм һү һаагаа гээшэб?! Тэрэниие тоолохо болоо һаа, бэрхэтэйшэг лэ байха даа. Үнгэрһэн 6 һарын туршада Варвара Тюрюханова үнеэн бүриһөө 850 литр һү һаагаад, совхозойнгоо бусад һаалишадай түрүү зэргэдэ гараа.

Мүнөө тус фермын малшад үбэлэй үедэ адууһа малдаа бардам хүрэхэ үбһэ болон шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Эдэнэр мүнөө сүлөөтэй сагаа миин үнгэргэнэгүй. 100 тонно силосэй багтаха нүхэ түхеэржэ байна.

Эндэ ажаллажа байһан һаалишан Анна Афанасьева бидэнэртэ иигэжэ хэлэбэ:

— Энэ траншей бидэнэр өөһэдөө малтаабди, тиигээд мүнөө шулуугаар ханыень бүхэлжэ байнабди. Тус траншейдэ Фома Петровой ургуулһан кукурузаар силос дарахабди. Тэрэмнай гектар бүриһөө 350 центнер кукурузын эшэ набша хуряаха хүсэлэнтэй юм. Нүхэр Петров кукурузын эды шэнээн эшэ набша заабол ургуулха гэжэ ехээр найданабди. Юундэб гэхэдэ, шэмэтэ тэжээл, илангаяа кукурузын силос, элбэг байгаа һаа, бидэнэр сагаан эдеэ бүри ехээр абаха байхабди,—гэжэ тэрэ хөөрөөгөө дүүргэбэ.

Иигэжэ эндэхи Ново-Сретенкын һаалиин фермынхид мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохо гэһэн тэмсэлэйнгээ эршые үдэрһөө үдэртэ шангадуулна.

Манай корр.

...управлениин «Улаан Оронго» колхозой тракторист Н. Я. Скобешников үбһэ сабша-...
Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

Гээгдэлһээ гарахын түлөө

Усть-Лабинска үйлэдбэриин управлениин хүдөө ажахын ажалшадай хүндэтэ уряае дэмжэһэн Ждановай нэрэмжэтэ (Бэшүүр) колхозой 1-дэхи фермын һаалишад болон адуулгашад долоон жэлэй табадахи жэлдэ һайн амжалта туйлахаар хараалжа, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад һэн. Энэ коллектив хамтадаа 112.550 литр гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 1136 литр һү һаажа абаха гэжэ шиидэһэн байгаа.

Үнгэрһэн хахад жэлдэ энэ уялгынгаа хахадһаа ехыень дүүргэхэ гэжэ оролдоһон байгаашье һаа, тэрэнээ бэелүүлжэ шадаагүй байна. 67525 литрэй орондо 43410 литр һү һааһан шуу. Энээнэй гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, энэ фермэ үбэл, хабарай үедэ үбһэ тэжээлээр дуталдажа, үнеэдтээ һү оруулжа шадаагүй. Гадна энэ фермын зуугаад үнеэдэй 80-яад шахуунь түрүүшынхеэ тугаллаха мал байшоо. Эдэ шалтагаанууд һү һаалияа дээшэлүүлхэ арга олгоогүй гэжэ тэндэхи малшад хэлсэдэг.

Тиигэбэшье энэ гээгдэлһээ гараха, түсэб хараагаа дүүргэхэ арга боломжо манда бии байна гэжэ фермын һаалишад мэдэрэнхэй. Тиимэ тулада зун, намарай зүлгэ ногоогоор элбэг, элдин сагые гүйсэд хэрэглэхэ гэжэ тэдэнэр шиидэнхэй. Сагаан эдеэнэй дэлгэрдэг һаранууд болохо июль, август, сентябрьда фермээрээ үдэр бүри адагынь 400 литр һү һаажа байхаар хараалһан график табигданхай. һаалишан бүхэндэ тусхай даабари үгтэнхэй байна.

Фермын һаалишад Анна Непомнящих, эгэшэ дүү Надежда, Евдокия Перфильева гэгшэдэй бусадтаа жэшээ харуулан ажаллажа байһыень эрхэ бэшэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэнэр шанэ үнеэдые зүбөөр харууһалаад байхада һүн ехээр абтажа шадаха байһые гэршэлжэ үгэнэ. Эдэнэйл жэшээгээр бусад нүхэдынь мүнөө хүдэлжэ байһан зэргэтэй.

—Манай һаалишад байгша оной түрүүшын хахадта тохёолдоһон гээгдэлһээ гаража, жэлайнгаа уялгые бүгэдөөрэн дүүргэжэ шадаха байна,—гэжэ тус фермые эрхилэгшэ нүхэр Сафонов мэдүүлнэ.

Б. Жамбалов,
Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлени.

„ОРОДОЙ ШЭДИ"

гэжэ уран һайханай документальна фильм һаяар харуулагдахань.
Фильмын авторнууд Аннели ба Андре Торндайк.
Найруулан бэшэгшэд: Аннели, Андре Торндайк, Юнтер Рюккер.
ГДР-тэ Дефа гэжэ киностудида гаргагдаба.

Энэ фильм хадаа совет арадай баатар габьяа тухай үгүүлһэн кинопоэмэ мүн. Совет ороной 45 жэлэй баатарлиг түүхэ 1917 онһоо эдэ үдэрнүүд хүрэтэр пленкодо харуулагданхай.

Москва, Ленинградай, Берлинэй, Мюнхенэй, Парижай, Варшавын, Римэй, Лос-Анжелосай гүрэнэй архивуудһаа, тус тус хүнэй архивһаа шухаг кинокадрнууд фильмдэ хэрэглэгдэбэ.

ЛЕНКИНОПРОКАТ.

Республикын колхоз, совхозуудта үбһэ сабшалга, хуряалгын, силос даралгын ябаса тухай

1963 оной августын 1-нэй мэдээн

(Түсэбтэй дүүргэлтэ процентээр)

Үйлэдбэриин управленинүүд, аймагууд	Сабшагдаһаниинь	Хуряагдаһан үбһэн	Дарагдаһан силос
Баргажанай	18,4	10,9	0,2
Зэдын	16,6	5,6	0,6
Кабанскын	40,6	10,6	1,2
Хяагтын	19,9	9,3	0,8
Мухар-Шэбэрэй	28,2	14,5	—
Түнхэнэй	31,5	14,5	3,9
Улаан-Үдын	21,3	6,9	—
Хориин	16,7	4,3	2,3
Баунтын	20,6	6,8	—

Ядерна зэбсэг туршалга хорихо тухай договорто гар табилган тушаа

Июлиин 25-да парафировани хэгдэһэн агаарта, замбуулин дайдада, уһан доро ядерна зэбсэг туршалга хорихо тухай договорто гар табиха тухай ойлголсоһон хэлсээнэй үндэһөөр, Москвада июлиин 5-да энэ договорто гар табигдаха юм.

Договорто гар табихын тулада США-гай гүрэнэй секретарь Д. Раск, Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министр лорд Хьюм Москва ерэхээр хүлеэгдэнэ.

СССР-эй, США-гай, Великобританиин правительствануудай уряалаар Москва ерэхээ байһан ООН-ой генеральна секретарь У Тан ядерна зэбсэг туршалга хорихо тухай договорто гар табиха үедэ байлсаха юм.

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй тогтоолнуудые бэелүүлэн

Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ

Һаяхан Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин партийна комитедэй дүрбэдэхи пленум болобо. Тэрэ пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй дүнгүүд ба соёл сурталай хүдэлмэрие һайжаруулха талаар аймагай партийна организациин зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар парткомой секретарь нүхэр **Ю. А. Византийский** элидхэл хэһэн байна.

Нүхэр Византийский элидхэлэйнгээ эхиндэ Л. Ф. Ильичевой элидхэлэй, Н. С. Хрущевой үгын, «Партиин соёл сурталай хүдэлмэриин ээлжээтэ зорилгонууд тухай» ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүдэй гол шухала асуудалнууд тушаа тогтохо зуураа, коммунис байгуулалтын мүнөөнэй шатадахи соёл сурталай хүдэлмэриин удха шанар тухай онсолон тэмдэглэбэ.

— Манай Коммунис парти соёл сурталай хүдэлмэрие угаа ехэ удха шанартай гэжэ хододоо тоолодог, — гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Манай парти һүүлэй арбан жэлэй хугасаа соо промышленность болон хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар айхабтар ехэ хэмжээ ябуулгануудые хараалаа. Тэрэнэй ашаар, мүн Түнхэнэйшье аймагта ехэхэн хубилалта болобо. Жэшээнь, совхоз, колхозуудаймнай адуу малай тоо толгой олошороо, тэрэнэй ашаг шэмэнь дээшэлээ.

Энэ жэлдэ орооһото таряа таридаг талмайгаа нёдондонойхидо орходоо 23 процент үргэдхэһэн байнабди. Мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб 108,8 процент, нооһо худалдаха түсэбөө 210,3 процент дүүргэһэн байха юм. Гансал һү гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргэжэ шадабагүйбди. Жэлэй дүүрэтэр ехэл шангаар ажаллажа, хүдөө ажахын продуктнуудые абаха түсэбөө сүм дүүргэхэ ёһотойбди.

— Ажахын эдэ мэтын амжалтануудые түйлахын тула колхознигуудай болон совхозой хүдэлмэришэдэй дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри ниилээд ябуулагдаа.

Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин парткомой пленумһээ

Гэбэшье партийна эхин организацинууд арад зониие коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ талаар горитойхон дутагдалнуудтай байна. Зарим газарнуудта агитаторнууд мууса хүдэлнэ. Жэшээнь, «Маяк» гэжэ колхоздо 20-оод агитаторнуудһаа нэгэниньшье һайса хүдэлнэгүй. Социалис мүрысөөн ёһо тэдыгээр хүтэлбэрилэгдэнэ. Һайнаар ажалладаг хүнүүд урмашуулагданагүй, ажалай дүнгүүд саг болзортоо согсологдоногүй.

Һү һаалгаар манай совхоз, колхозууд республика соогоо һүүлтэжэ ябана. Теэд партийна эхин организацинууд, илангаяа Ленинэй нэрэмжэтэ (Түнхэн), «Восточные Саяны» колхозуудта, мүн Саянай совхоздо, ажалшадай дунда социалис мүрысөөн бодото һайнаар эмхидхэгдэнэгүй.

— Архи ууха, хулгай худал хэхэ ябадалнууд олоор үзэгдэнэ. Капитализмын элэ үлэгдэлнүүдтэй шанга тэмсэл ябуулха шухала,—гэжэ элидхэлшэ онсолон хэлэбэ.

Ю. А. Византийский соёл сурталай хүдэлмэрие үндэһөөрнь һайжаруулха хэмжээнүүд тухай дэлгэрэнгыгээр тогтон хэлэбэ.

Элидхэлшэ, пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд Хитадай компартиин хүтэлбэрилэгшэдэй хараа бодолые буруушааһан байна. Советскэ Союзай партийна организацинуудта, бүхы коммунистнуудта хандажа, КПСС-эй ЦК-гай бэшэһэн Нээмэл бэшэгые нэгэн дуугаар һайшааба.

Соёл сурталай хүдэлмэрие һайжаруулха тушаа пленум дээрэ бултадаа 12 хүн үгэ хэлэбэ. — Манай колхозой гэшүүд КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые гүнзэгыгөөр шудалжа байна. Хүн бүхэн түүхэтэ энэ Пленумэй табиһан эрилтэнүүдые дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Мүнөө колхозой 70-аад агитаторнууд гүүртэ, отарануудаар ябана, малшадай дунда хөөрэлдөө, лекци, элидхэлнүүдые үнгэргэнэ,—гэжэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь **Б. М. Кырмыгенов** хэлэбэ.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ганса партийна хүдэлмэрилэгшэд, агитаторнууд, культурна гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд ябуулха бэшэ, мүн ажахынишье хүтэлбэрилэгшэд арад зониие хүмүүжүүлэгшэд байха ёһотой. Жэшээнь, «Маяк» колхозой түрүүлэгшэ В. А. Халтуев ажахын асуудалнуудые шиидхэжэ байһан хүн политическэ хүдэлмэри ябуулха забда сүлөөгүй байдаг гэжэ хэлэдэг. Тэрэнь ехэ буруу гэжэ нүхэр Кырмыгенов шүүмжэлбэ.

— Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ багшанар түсгаар һуури эзэлнэ. Яахадааб гэхэдэ, багша хүн коммунизмын үедэ ажаһууха, хүдэлхэ хүниие һургана ха юм. Гадна хүн бишыхэндээ ном бэшэгтэ һургуули соо ерэжэ һурана гээшэл. Тиимэ дээрэһээ һургуулиин байдалые һайжаруулха, тэрэнэй һуралсалай-үйлэдбэриин үндэһэ баазые бэхижүүлхэ шухала,—гэжэ Орлигой дунда һургуулиин директор нүхэр **Ошоров** хэлэбэ.

Манай Орлигой һургуули арба нэгэн жэлэй һуралсалгай болохонь. Арба нэгэн жэл соо манай һургуулида һураһан һурагшад малшан, механизатор мэргэжэлтэй боложо гараха байна. Теэд материальна үндэһэн һуури гэжэ огто байхагүй.

Хэрэнэй Культурын байшангай директор нүхэр **Ахметова** үгэ хэлэхэ зуураа, манай аймагта архи ууха, тиигээд элдэбын бузар муухай аашануудые гаргадаг ушарнууд олоор үзэгдэнэ гэжэ тэмдэглэбэ. Иимэ баримтануудтай ганса милициин хүдэлмэрилэгшэд бэшэ, мүн олониитын организацинууд (эхэнэрэй совет, нүхэдэй сүүд, гудамжын комитет) тэмсэл ябуулха ёһотой.

Б. Ширеторов,
манай штатна бэшэ корр.

Партийно-гүрэнэй хиналта

Олониитын хиналта доро

СМОЛЕНСК. (ТАСС-ай корр). Смоленскэ льнокомбинадай партийно-гүрэнэй хиналтада туһаламжа хүргэхэ бүлэгэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые партийно-гүрэнэй хиналтын Смоленскэ городской комитет һайшаагаа. Һайн дураһаа шалгалта-хиналтын ажалда хабаададаг хүнүүд ехэ ажал бэелүүлжэ байдаг. Тус комбинадта иимэ эдэбхитэдэй тоо 200 тухай болохо юм.

Апрель һарада партийно-гүрэнэй хиналтада туһаламжа хүргэдэг бүлэгэй гэшүүд һүниин халаанда ажал шалгаһан байна. Тиихэдэнь ажалай, үйлэдбэриин журам эдэхэ олон ушар тодорхойлогдоо. Һүниндөө үдэрэйхидэ орходоо бүтээсэ багатайгаар ажалладаг байба. Шалгагшадай хэһэн согсололнууд, дурадхалнууд тухай фабрикын, цехүүдэй партийна, хүдэлмэришэдэй суглаанда үргэнөөр зүбшэн хэлсээ һэн. Һүүлдэнь, июнь һарада һайн дураһаа хиналта, шалгалтын ажалда хабаадагшад дахин һүниин халаанда ажаллагшадай ажалые шалгажа үзэбэ. Урдынхитайнь сасуулхада, ажалайнь эмхидхэл, сахил журамынь һайжарһан байгаа гэжэ тэдэнэр тодорхойлһон байха юм.

Хиналта-шалгалтын бүлэгтэ хабаадагшад столово, буфедүүдэй ажалые шалгажа, тэдэниинь һайжаруулһан байна. Партийно-гүрэнэй хиналтын городской комитедэй даабаряар тэдэнэр үшөө хэрэглэгдэлгүй түхеэрэлгэнүүдэй ямараар хадагалагдажа байһаниие, тэдэниие хайшан гэжэ хэрэглэхэ арга боломжын бии байһаниие шалгаһан байгаа.

Хиналта, шалгалтада һайн дураһаа хабаададаг хүнүүд ажалаа улам шангадхана. «Олониитын хиналта доро» гэһэн стенд бэлдээ. Тэндэнь ниг зугаагай хуудаһан, бюллетень гаргадаг. Мүн ажалдаа албан хойрогоор, хайша хэрэгээр хандадаг ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, мастернуудай, хүдэлмэришэдэй ажал хүдэлмэри тухай бэшэгдэдэг. Гадна, тэдэнэй шалгалта хэһэн материалнууд толилогдодог байна.

Олониитын хиналта хадаа хүдэлмэришэдые, алба хаагшадые хүмүүжүүлхэ ёһотойл һургуули боложо, тэдэнэй ажалай харюусалгые дээшэлүүлнэ.

Эдэ хоёр залуу хүдэлмэришэд: Борис Березкин Мэлс Манинов хоёр «Электромаши[...] рэ һаяханай хүдэлжэ байна. Тэдэнэр мүнөө И. Н. Мирошниковой хүтэлбэрилдэг ко[...] лай бригадада ажаллажа, аха нүхэдэйнгөө дүй дүршэлтэй танилсана. Ф. СОРО[...]

РСДРП-гэй II съездын БОЛОҺООР 60 ЖЭЛЭИ ОЙДО

МҮНХЭ НАРА[...]

Ленинэй партиин байгуулагдаһаар жаран жэл гүйсэһэн удэртэ үнгэрһэн сагай үргэн замай хуудаһа һэхэн дурдаха дуран ээзлүүдгүй хүрэгдэнэ. Манай совет арад коммунис партиингаа хүтэлбэри доро гайхамшаг зам гаталаа. Октябриин социалис революциин илаһанай һүүлээр манай парти В. И. Ленинэй хүтэлбэри доро ябажа, дайсан харша этэгээдүүдтэй эбсэшэгүй тэмсэл ябуулһан байна.

Арбан найма наһатайдам комсомол намайе Улаан гвардиин, Улаан Армиин зэргэдэ эльгээгээ бэлэй. Свердловско область, Ураалда шэбээлһэн, революциин дайсадтай тэмсэһэн байлдаануудта хабаадалсажа, Колчагай бандые бута сохиһон байгаабди. Граждан дайнай жэлнүүд соогуур ушаруулагдаһан бэрхэшээлнүүдые бидэ коммунистнууд, комсомолшууд дабаабди.

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тума гээгдэнги ажахытай байһан оромнай дэлхэй дээрэ түрүү хүсэн түгэс социалис гүрэн болоо. Мүнөө коммунизм байгуулгын үедэ дамжан орообди. Энэ хадаа манай Ленинэй партиин хэлбэришэгүй хүтэлбэриин аша үрэ мүн.

Урдань хаанта Россин экономическа болон культурын талаар эгээн гээгдэнги заха хизаар байһан Буряад республикымнай хүдөө ажахы үндэһөөрөө хубилгагдаа. Эндэмнай томо промышленность байгуулагдаа. Эмхидхэхы шадабаритай эрдэмэй охи түгэс залуу мэргэжэлтэд олоороо ургаан гараа.

Партиин XXII съезд дээрэ баталагдан абтаһан коммунизм байгуулалтын агууехэ Програ[...] замые зааһан мүнхэ [...] сизм-ленинизмын на[...] рэ үргэн, хэтынгээ ж[...] байдал зохёое.

П.[...]

1918 оноһоо КПСС[...]

РСДРП-гэй II съезды[...] болоһон тухай

1903 оной июлиин 17-hoo (30) августын 10 (23) болотор РСДРП-гэй II съезд болоһон юм. Түрүүшээр Брюссельдэ нюусаар июлиин 24-hөө августын 6 болотор болоод, удаань делегадууд Лондон ошохо баатай болоо һэн. Эндэ июлиин 29-hөө (августын 11) августын 10 (23) болотор үргэлжэлөө бэлэй. Хамтадаа 37 заседани: тэрэнэй 13-ниинь Брюссельдэ, 24-ниинь Лондондо болоһон түүхэтэй.

Шиидхэхы дуутай 51 делегадһаа 43-ниинь, зүбшөөхы эрхэтэй 14 делегат II съездэ хабаадаһан юм. 26 партийна организациһаа делегадууд хабаадаһан байгаа.

Съездын зүбшэхэ зүйлдэ 20 асуудал байһан юм. Съезд хадаа партиин Программа, Устав баталан абаха, хүтэлбэрилхы партийна зургаануудые байгуулха, эмхидхэлэй, тактическа хэдэ-хэдэн асуудалнуудые шиидхэхэ ёһотой байһан.

*

Энэ съезд программа баталан абаа. Энэнь 1919 ондо партиин VIII съезд болотор хүтэлбэрилх[...] байһан юм.

***

РСДРП-гэй II [...] баталан абтаһан [...] хала резолюци[...] партида бундын [...] тухай, партиин [...] орган тухай, райо[...] зацинууд тухай, н[...] организацинууд т[...] боложо таһарагш[...] ябуулагдаха хүдэл[...] гэхэ мэтын шухал[...] нуудаар резолюци[...] таһан байгаа.

Съездэ бэлэд[...] дын хүдэлмэрие [...] өөрөө ударидаһан [...] 1900—1903 онууда[...] Ленин 50 гаран с[...] һэн байгаа. 130 г[...] лалта, үгэ хэлэһэн [...] дын протокол соо [...] Съезд дээрэ ехэ о[...] нуудаар Ленин [...] байдаг: съездын з[...] тухай, эмхидхэлэй [...] ажал ябуулга т[...] шын социал-де[...] съездэ хабаадаха[...] мэтын асуудалнуу[...] лэһэн байгаа.

КОММУНИЗМЫН СУРТАЛЫЕ ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР ДЭЛГЭРҮҮЛЭГШЭД

Хэдэн миллион хүнүүдэй ажалаар коммунизм байгуулагдаха юм. Олониитэ ажалшадай үүсхэл эдэбхиин дэлгэрэн дээшэлхэ бүри, арад зоной хүсэ шадалые хүсэдөөр элсүүлхэ бүри коммунизм байгуулгын асари ехэ, орёо нарин зорилгонууд амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ болоно. Партиин үзэл сурталай зэбсэгүүдэй шухаланuудайнь нэгэн болохо политическэ агитаци, олон миллион агитаторнуудай хүдэлмэри энээндэ ехэ үүргэтэй байха болоно.

Агитаци гээшэмнай үзэл сурталые бодото байдалтай холбодог, эгээл энэ талаараа агитациин хүсэн айхабтар ехэ байна гэжэ Ленин һургадаг һэн. **«Агитатор бүхэн гүрэнэй ажал ябуулагша байха ёһотой, экономическа байгуулалтын хэрэгтэ бүхы хүдэлмэришэн, таряашанай ударидагша байха ёһотой»** гэжэ Владимир Ильич заадаг бэлэй. Олониитын дунда ябуулдаг ойлгууламжын хүдэлмэриин удхада, тэрэнэй тодорхой, ойлгосотой, үрэ нүлөө ехэтэй байха хэрэгтэ Ленин гол анхаралаа хандуулдаг байгаа.

Партийна организацинууд һүүлэй жэлнүүдтэ ойлгууламжын хүдэлмэрие ажабайдалтай нягта холбоотой, коммунис байгуулалтын бодото хэрэгтэй холбохо, үргэн олониитын дунда хүсэ нүлөөеынь ехэ болгохын тулада горитой ажал ябуулаа. Гэбэшье, политическэ агитациин хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ, үрэ ехэтэй болгохо гэһэн эрилтэ коммунис байгуулалтын зорилгонууд табижа байна. **Ойлгууламжын хүдэлмэриие промышленна предприятинууд болон барилганууддай, колхозууд болон совхозуудай эмхи зургаануудай тодорхой зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор ябуулха, энээндэ тохёолдодог ёһо тэдыгээр, хайша хэрэгээр хандаха ябадалые усадхаха гэжэ КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленум партийна комитедүүдтэ, эхин парторганизацинуудта дурадхаа; элдэб янзын ажалшадай дунда политическэ хүдэлмэрие тааруулан ябуулха; ажалай эрхим жэшээгээр коллективэй бүхы гэшүүдые хүмүүжүүлхэ, түрүү хүдэлмэришэд ба колхознигуудай дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ; бэе бэедээ туһалалсахаар, хани нүхэд байхаар хүнүүдые хүмүүжүүлхэ.**

Һайн жэшээ дээрэһээ ажалай, коммунизм байгуулгын түлөө тэмсэлэй һайн жэшээ дээрэһээ хүнүүдые хүмүүжүүлхэ, долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөнэй үедэ мүндэлэн гараһан бүхы түрүү юумэнүүдые эдэбхитэйгээр дэмжэхэ гээшэ олониитын дунда ябуулха политическэ хүдэлмэриин гол шэглэл мүн болоно. Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлэн, хүнүүдые ажалай эрхим жэшээ дээрэһээ һургахадаа манай агитаторнууд болон пропагандистнар эдээнэй баатаршалгын ниитын удха шанар, тэрэнэй хүсые тодорхойлон харуулха, ажалай баатаршалгада зоригжуулха хүнэй хүсэл эрмэлзэлэй, һайн һайхан байһые, сэдьхэлэйнь сэбэрые харуулха уялгатай. Агитаторай хөөрэлдөөн бүхэн хүнүүдтэ хүсэ шадал нэмээхэ, улам һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха хүсэл түрүүлхээр байха ёһотой.

Агитаторнууд гээшэмнай партиин үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэд мүн болоно. Буржуазин үзэл сурталай ямаршье үзэгдэлнүүдтэй, ниитын зөөридэ, ажал хүдэлмэридэ буруугаар хандаха ябадалтай, үнгэрһэн сагай болон шажан мүргэлэй үлэгдэлнүүдтэй эдэнэр эрид шууд тэмсэхэ, коммунизмын моральна кодексын ёһо гуримуудай заншахын түлөө тэмсэхэ уялгатай. Жэшээнь, Ленинградай Балтийскэ заводой агитаторнууд Василий Александрович Смирнов, Николай Степанович Сорокин, Владимир Александрович Дюков болон бусад өөһэдыгөө үүргые эгээл иимээр ойлгоно.

Иимэ агитаторнууд манайда үсөөн бэшэ. Гэбэшье, ниитэ политическэ хүдэлмэридэ ёһо тэдыгээр, хайша хэрэгээр хандаха ябадал манайда үзэгдэһөөр. Жэшээнь, партиин Горловско горком «Кочегарка» гэжэ шахтын парторганизациие жэшээ болгон табидаг. Эндэнь ниитэ ойлгууламжын элдэб янзын хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэжэ байдаг юм. Тиигэбэшье энэ шахтада һүүлэй үедэ ажалһаа гээгдэхэ ябадал үсөөрнэгүй, харин улам олошоржо байна, архи ууха, ниитын гурим эбдэхэ ябадал үзэгдэнэ. Иимэ байхадань эдэ бүхы «хэмжээ ябуулганудай» ашаа үрэнь алин гээшэб?

Политическэ хүдэлмэри ябуулхадаа, хүн бүхэнтэй хөөрэлдэхэ эрилтэ парти табидаг. Ажал хэрэгтэ ухаансар ёһоор хандангүй, олониитэдэ үзэл сурталай талаар нүлөөлхэ бүхы арга боломжые шадамараар хэрэглэнгүй энэ эрилтые амжалтатайгаар дүүргэхын аргагүй. Хүнүүдые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ гээшэмнай ехэ һонин, творческо хэрэг ажал мүн. Энэнь бодото байдалда хүгжэн, баяжажа байдаг юм.

Хүнүүдтэй ами аминдань хүдэлмэри ябуулха гээшэ политическэ агитациин гол һүлдэ байһан заншаа. Хүнэй зүрхэ сэдьхэл уяруулха харгы оложо, хүнүүдэй хуби заяагаар үнэн зүрхэнһөө һонирхожо шададаг лэ гээшэ һаа, агитатор ажал хэрэгээ амжалтатайда тооложо шадаха байна. Эгээл нигэжэ хүнэй зүрхэ сэдьхэлые хүдэлгэжэ шадаха, эдээнэй ажабайдалаар, һанал бодолоор ходо-доо һонирхожо байдагаараа манай эрхим агитаторнууд бусадһаа шалгардаг ондоотой.

Партийна бүхы организацинууд политическэ хүдэлмэрээ ябуулхадаа хүн бүхэндэ хүрэжэ шадана гэхын аргагүй. Партийна организациин ябуулдаг олон тоото «ниитын хэмжээ ябуулганудта» хабаадангүй олон ажалшад үлэдэг, эдээнэй нүлөөндэ ородоггүй байна. Хүдөөгэй олон районуудта ниитэ политическэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай. Союзна республиканудай компартинуудай ЦК-гай, партиин обкомууд болон крайкомуудай һүүлэй үедэ болоһон пленумүүд дээрэ энээн тухай хэлэгдэһэн байна. Ургасын түлөө тэмсэлые шиидхэдэг полинууд дээрэ, малай холын бэлшээринүүдтэ, холын бригаданuудта агитаторай, элидхэлшын, лекторэй дүлэтэ үгэ олон хүнүүд дуулададгүй байна. Ороной зарим зарим районуудта эхэнэрнүүдэй дунда хүдэлмэри һулаар ябуулагдана.

Һая болотор политическэ хүдэлмэри үйлэдбэридэ гү, али һургуулинуудта ехэнхидээ ябуулагдадаг байһан гээшэ. Энэньшье зүйтэй. Юуб гэхэдэ, предприятинуудай, барилганудай коллективүүдтэ, колхозуудта, совхозуудта, ВУЗ-уудта, эмхи зургаануудта хүнүүдэй үзэл бодол бүрилдэдэг байна ха юм. Гэбэшье гэр байранууд, амаралтын газарнууд гээшэмнай мүн лэ коммунис хүмүүжүүлгын шухала гуламтанууд болоно. **Ажал, байдал һуудал гээшэ коммунис гуримай ажабайдалай таһаршагүй хуби мүн болоно** гэжэ КПСС-эй июниин Пленум тэмдэглээд, коммунис ажаһуудал, үндэр дээдэ соёл культура бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ үргэнөөр дэлгэрүүлхыень партийна комитедүүдтэ, нютагай Советүүдтэ, профсоюзай ба комсомолой организацинуудта дурадхаһан байна.

Ажалшадай байдаг, һуудаг газартань хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха талаар Москва, Ленинград болон бусад городуудта горитой дүй дүршэл бии болонхой. Партийна организацинууд бага багахан районуудта олониитын хүсөөр хүдэлдэг саг үргэлжын агитбригаданудые, клубуудые, библиотекэнүүдые, арадай театрнуудые, соёлой университедүүдые, лекторинуудые, эхэнэрэй Советүүдые, арадай дружинануудые, депутадуудай Советүүдые, ухибүүдтэй хүдэлхэ комиссинуудые, гэр байрын, участково комитедүүд болон бусадые байгуулна. Эдэ багаханууд районуудта ажаһуудаг коммунистнууд арад зонтой ябуулдаг ойлгууламжын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулагдана. Эдэ бүгэдэмнай түрүүшын лэ алхамууд гээшэ ааб даа. Олон городуудта ажалшадай һуудаг, байдаг газарта хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ мартажа болохогүй.

Хүтэлбэрилхы бүхы хүдэлмэрилэгшэд соёл сурталай хүдэлмэридэ саг үргэлжэ хабаадаха ёһотой гэжэ июниин Пленум эрилтэ хэһэн байна. **Партийна, ажахын, советскэ, профсоюзай болон комсомолой хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэриин түсэбүүдэй дүүргэлтын түлөө харюусадагтаал тон адляар коллективүүдэйнгээ үзэл бодолойнь ямар байһанай түлөө харюусаха ёһотой.**

Хэдэн миллионоор тоологдодог олон агитаторнуудые манай парти ургуулан хүмүүжүүлээ. Эдэнэрэй олонхинь хэдэн жэл соо, заримдаа хэдэн арбаад жэл соо шэн зоригтойгоор хүдэлжэ ябаһан хүнүүд байха. Эдэнэр хадаа олон жэлэй турша соо партийна даалгабаряа һайнаар дүүргэжэ, марксизм-ленинизмын агуу ехэ сурталые, манай партиин политикые олониитын дунда дэлгэрүүлжэ ябадаг байна. Агитаторай хүдэлмэри эдээнэй олонхидойнь хоёрдохи мэргэжэл болонхой, эдэнэр ехэ, һайн заяатай ажал хэжэ ябана. Тиимэһээ эдээнэй хүдэлмэриие ёһотоор сэгнэжэ урмашуулха хэрэгтэй, эдээнэй ажал ябуулгада тодорхой һайн туһаламжа үзүүлхын тулада хүсэ шадал гамналтагүй. Парторганизациин үдэр бүриин эдэбхитэй һайн туһаламжын ашаар агитатор бүхэн хүнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө тодо һонорроор, ойлгосотойгоор, үнэн зүрхэнһөө хөөрэдэг гуримтай болохо, хүнүүдэй үүсхэл эдэбхи бадаруулха, XXII съездын шиидхэбэринүүдые, КПСС-эй Программые бодотоор бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ хүнүүдэй хүсэ шадал арьбадхахаар агитатор бүхэниие хүдэлгэхэ шухала.

(Августын 1-нэй «Правдын» түрүү бэшэгһээ).

Туркмениин нефтянигууд шэнгэн түлишэ жэлһээ жэлдэ ехээр абадаг боложо байна. Котур-Тепе гэжэ газарта геологууд эрхим шанартай нефтиин ехэ нөөсэ һаяхан олоһон байна. Энэ шэнэ уурхай орон доторoo алдаршаа. Энээндэ агуу Ленинэй нэрэ олгогдобо. Эндэ ажаллажа байһан хүнүүд нефть бэдэрхэ, малтан абаха талаар амжалтатайгаар хүдэлжэ байна. Энэ жэлэй нэгэдэхи квартал соо түсэбһөө гадуур хэдэн мянган тонно горючи гүрэндөө үгөө. Зураг дээрэ: Котур-Тепедэхи «Лениннефть».

ШЭНЭ АРГА ХЭРЭГЛЭЖ[...]

Үйлэдбэрээ нарижуулан һайжаруулха, ажалдаа түрүү дүй дүршэл, шэнэ арга хэрэглэхэ гээшэ амжалта түйлахын шухала нүхэсэл болоно гэжэ республикын модошод һайса мэдэдэг, тиин энээн тушаа ехэ оролдолго гаргадаг болонхой.

Хүрбын леспромхозой олохон мастерскэ участогуудта модо ойһоо буулгалгада хлыстовой арга хэрэглэгдэнэ. Тиигэжэ нэгэ хүдэлмэришэн дээрэ хаража үзэхэдэ, ажалайнь бүтээсэ 17 кубометрээр дээшэлбэ.

Худанай леспромхоздо модо машинада ашаалгада баһал шэнэ арга нэбтэрүүлэгдэжэ, ашаалгада урдань хэрэглэгдэдэг олон механизмууд сүлөөлэгдэһэн байна. Гадна 6 һарын туршада нэгэ хүдэлмэришэн 332 кубометр модо бэлдэһэн болоно. Түсэбөөр хараалагдаһаниинь 303 кубометр байгаа бшуу.

Бүхы дээрээ «Забайкаллес» комбинадай предприятинууд модо бэлдэхэ, шэрэхэ долоон һарынгаа түсэб болзорһоонь 6 хоногоор урид, июлиин 25-да дүүргэбэ. Долоон жэлэй шэнэ барилганудта 2130 мянган кубометр модон эльгээгдэһэн байна. Энэнь нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал 150 мянган кубометрээр ехэ болоно.

Дүрбэн жэлэй саада тээ, долоон жэлэй түсэбые бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгын үедэ бадарһан коммунис ажалай түлөө хүдэлөөн республикын ой модоной промышленностиин хүдэлмэришэдэй дунда үргэн далайсатайгаар дэлгэрэнхэй. Коммунис ажалай ударник, бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэлдэ 12 мянга гаран хүнүүд хабаадалсана. Иимэ нэрэ зэргэ 3300 хүдэлмэришэдтэ олгогдонхой.

Коммунис ажалай нэрэ зэргэ олохын түлөө [...] оролсоһон олохон[...] вууд энэ жэлдэ һ[...] тануудые түйлаба[...] хэдэ, Хүртэйн ле[...] хид нэгэдэхи квар[...] гөөр 2-дохи мүнгэ[...] һан юм. Харин [...] талда ажалайнгаа [...] шангадхажа, түрүү[...] лээ. Зүүн-Сибири[...] хозой профсоюзу[...] дай областной С[...] жуулгын Улаан т[...] мүнгэн шантайгаа[...]

Архангельска [...] орон доторoo мэ[...] һон бага комплe[...] дын бригадир нү[...] вай үүсхэлые респ[...] дошод халуунаа[...] Мүнөө тэрэнэй үү[...] публика соомна[...] комплексно бригад[...] лана.

Тэдэнэй дундаһ[...] Павлович Кудряш[...] да эрхим амжал[...] Тэдэнэр 6 һарын[...] гадуур 3010 ку[...] бэлдэһэн байха ю[...] Баргажанай л[...] нүхэр П. С. Ма[...] гадынхид хахад ж[...] сэб 1357 кубометр[...]

Ажал хүдэлмэр[...] амжалта түйлаһа[...] «модо бэлдхэлэй, [...] хуулгын хүндэтэ [...] һэн нэрэ зэргэ Зү[...] совнархоз, пр[...] Буряадай област[...] лэг хүдэлмэришэ[...]

Долоон жэлэй [...] лэй түсэб болзо[...] дүүргэхын түлө[...] байһан Баргажа[...] Хандагайн, Ханд[...] бын, Байгалай л[...] дай түрүү коллек[...] июль һарада ав[...] бөөр ажаллажа [...] кубометр модо [...] нөө бүри эршэмт[...] лана.

Н.[...]

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1963 оной августын 3.

Амаралтын шэнэ газар

Н. С. Хрущев Клязьмадахи уһанай сөөрэм шадархи пансионат ерэжэ хараба

...С-ай ЦК-гай Нэгэдэхи ...ра, СССР-эй Министр... Соведэй Түрүүлэгшэ ... Хрущев июниин 31-дэ ... хотын баригдаһан, шэ... заһабарилгын түсэбтэй ...ба. Энэ үдэр Никита ... Клязьмадахи уһа... шадарай ажалша... амаралтын гэдэртэ та... байна.

...ки үзэсхэлэн гоё газар... ...эрэмэй эрьеэр ... хотын ажалшадай ... пансионадай байшан... бодхоогдонхой. Ногоон, ... улаан балконуудтай эдэ ... колоһоо харагдана. Түрүүшын гурбан ... ашаглалгада ... дангаа, эндэ 3 мянган ... амаржа байна. ...пансионадта амаржа бай... москвагайхид Н. С. Хру... халуунаар амаршалан...

...кита Сергеевич Хрущев ...ангуудай нэгэндэ хүрэжэ ... таһагыень хараба, ...ангай орондо гаража ... гоё газар—ой модо, ...ж харан байна. ...мадахи уһанай сөө... шадархи пансионат үргэдэ ... хараалагданхай. Эндэ ... байшангууд барихаар, ... пансионат ... газарта зунай хэдэ хэ... ...дрнууд үшөө баригдахаа. ...үбэлэйшье сагта амарха ...уд тухай эндэ бодомжо-логдонхой. Жэшээнь, эдээндэ тамарха бассейн байгуулагдахаар хараалагдана.

Пансионатэ столовонууд, кафе бии юм Нэгэ кафеень нүхэр Н. С. Хрущев хараба. Тэрээн соо хүнгэн, таарамжатай, мүнөөнэй түхеэрэлгээр хангагданги мебель табигданхай.

Кафеһээ гаража ябахадаа Н. С. Хрущев амаржа байһан хүнүүдтэй ниигэжэ хөөрэлдэбэ.

—Эндэ байхада ямар бэ?—гэжэ Никита Сергеевич асууба.

—Ехэ зохид. Жэгтэй һайн пансионат байна. Амархада эндэхи газар гоёл байна,—гэжэ тэдэ харюу дуулдана.

Энээнэй урда тээхэнэ Москвско Совет... ябахадаа Н. С. Хрущев кооперативна гуримаар, арад зоной мүнгэ зөөри хэрэглэлсэн, пансионадуудые байгуулхада таарамжатай гэжэ хэлэһэн байгаа. Иимэ кооперативуудай пайщигууд болохо дуратай хүнүүд хэдэн мянган байха. Ороной олон ондоо районуудта пансионадуудые барихаа хэрэгтэй. Тиигэхэдэ пайщигууд өөһэдынгөө дураар эдээнэй ямар нэгэн дэнь амаралтаа үнгэргэхэ аргатай байха болоно.

Эндэ амарагшад энэ дурадхалыень һайшааба. Арад зоной мүнгэ зөөри хабаадуулхадаа амаралтын шэнэ газарнуудые байгуулха аргатай болохо гэжэ эдэнэр хэлэбэ.

Нүхэр Н. С. Хрущев ажалшадта һайнаар амаралтаа үнгэргэхыень хүсөөд, эндэһээ ошобо.

(ТАСС).

Совет Улаан Хэрээһэн Югославиин арадта нэмэлтэ туһаламжа үзүүлбэ

Байгаалиин аюулда лайргаджа, Югославиин арад зондо ехэ хохидол ушаруулһые, Скопле гэжэ городой арад зоной байра байдалгүй үлэһые хараадаа абажа, совет Улаан Хэрээһэнэй, Улаан Хахад һарын гүйсэдкомой президиум Югославиин Улаан хэрээһэн урдань үзүүлһэн туһаламжаһаа гадуур тус тустаа арбан һуурятай 250 майхангуудые эльгээбэ. Байгаалиин аюулда хохидоһон городой ажалшадые эдээн соогоо оруулха юм.

(ТАСС).

Курска шадар болоһон тулалдаанай 20 жэлэй ойдо

ЕХЭ ХАРГЫН БЭЛШЭР ДЭЭРЭ

...балтикаһаа, Карелиһээ, ...градһаа, Москваһаа, Ту... Брянскһаа болон Рос... ...то, түбэй бусад горо... ...а үргэн заһамал харгы... ...дэ үдэриүүдтэ олон тоо... ...шинакууд урагшаа, Ха... ...й тээшэ хойно хойно... һубарилдана. Москва... ...рополь гэдэг харгын за... машинаар ябаһан олон ...д үдэшэлэн майхан ба... байрлана.

...Курска шадар боло... ...үүхэтэ тулалдаанай баа... ...удта бодхоогдоһон хү... ...уд алхам бүхэндэ дай... ...а. Танкистнуудта бод... ...оһон хүшөөгэй хажууда ... һаа, энэ түүхэтэ ехэ ...даанда хабаадагшадай ...ые айхабтар һонирхол... ...р, сэдьхэлээ хүдэлгэн ...ээр байха. Волго ша... болоһон тулалдаанда ...эндээ харюугаа абаха гитлеровецүүд Белгород, ..., Орел шадарай райо... хамгаалжа байһан совет ...ениүүдтэ туйлай хүсэ... ...р добтолһон юм.

...тральна, Воронежско ...нуудай манай сэрэгүү... бута сохёод, Москва тээ... ...бшаха зорилго дайсан ...н байгаа.

...ет зэбсэгтэ хүсэнүүд ...эн дайсадые Курска ... шадар зогсоогоод, ...уулан тэдэнние бута со... түүхэтэй. 1943 оной ав... ...н 5-да Эхэ оронойнмнай ...лдэ Белгород, Орелые ...эргшэдэй хүндэлэлдэ тү... ...буугаар салют үгтэһэн...

...ска шадар болоһон дайн ...анай үедэ фашистнууд ... бүхы һуурин газар... ...үнэһэн тоборог болго... ...гаа. НАТО-гой сэрэ... ...мүнөө командалжа ... фашис генерал Шпей... ...бет город, һууринуу... ...эһэн тоборог» болгохо ... муухай хэрэгые удари... ...елүүлһэн байха юм.

...ар совет хүн фашис ...ва, гал дүлэн'һөө хүсэтэй ...об. Дайн байлдаанай үедэ шатаагдашаһан газар дээрэ, Курска шадарай бүхы газар нютагуудта дайнай хойшолонгууд дууһан усадхагдаад, жаргалта байдал хүгжэн һалбарна.

Ивня тосхон тээшэ шэглэһэн заһамал харгын хотируулда тогтоо һаа иимэ байха. Эндэ гүнзэгы жалгын эрье дээрэ 1943 оной зүн ажаглан харaха пункт байгаа бэлэй. Эндэһээ командалагша Н. Ф. Ватутин, фронтын сэрэгэй соведэй гэшүүн Н. С. Хрущев фашис эзэмдэгшэдтэй танково, агаарай сэрэгүүдэй хайшан гэжэ дайлалдаһые хаража байһан.

Июлиин 5-да эгээл эндэ суута захиралта гараһан. Энэ захиралтын үгэ бүхэниие Белгород шадархи тулалдаанда хабаадагшад мүнөө булта һанаха байха.

«1. Обоянь тээшэ шэглэн ябаһан дайсадые ямаршье сагта урагшань табихагүй...

2. Дайсанай добтолгые тогтоожо байха үедөө танкнуудые газарта булаад, хүнэй обёорхоор бэшэ болгохо.

3. Табигдаһан зорилгые бэелүүлхын тула сэрэгүүд бүхы хүсэ шадалаа гаргаха ёһотой.

ВАТУТИН, ХРУЩЕВ».

Энэ захиралтые совет сэрэгшэдэй алдар сууда гарамаар бэелүүлһэниинь бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ. Фашис хэдэн зуугаад танкнууд, томо буунууд, пулемедууд бутар адар һүрэжэ, хада гүбөө мэтэ обоорщоо һэн. Гитлеровскэ Германиин хэды авиационно соединени, хэдэн арбаад стрелково дивизи үгы хэгдэһэн намтартай.

Эдэ бүгэдэ тухай дэлгэрэнгыгээр мэдэхээ һанаа һаа, Ивня һуурин ошожо, Михаил Иванович Стороженкотэй уулзаха хэрэгтэй. Мүнөө нүхэр Стороженко райпотребсоюзай инспекторээр ажаллана. Михаил Иванович нэгэдэхи гвардейскэ танкова армиин танкова ротын командираар тиихэдэ ябаһан. «Танкнууд баруун зүг тээшэ шэглээ» гэһэн ном соогоо генерал-лейтенант Н. К. Попель энэ командир тухай хэлэһэн байха. «Бидэнэр Катуковтой хамта Стороженкын ротодо байгаабди. Энээниие «хатуу зоригтоной рото» гэжэ тиихэдэ нэрлэдэг һэн. Эндэ экипаж бүхэндэ дайнда удаан ябаһан хүнүүд лэ байгаа. Капитан Стороженко эгээ дүршэл ехэтэй танкистнуудай нэгэниинь байгаа һэн ха. Орел шадар, Москва шадар, Калининскэ фронтдошье дайлалдаһан» гэжэ тэрэ ном соонь бэшээтэй.

Запаста гараһан майор М. И. Стороженко тухай гансашье Н. К. Попелиин ном соо бэшэ, харин совет уран зохёолшодой олон номууд соо хэлэгдэнхэй. Энэ эрэлхэг зоригтой совет офицер Курска дугаагта 20 гаран фашис танкнуудые үгы хэһэн түүхэтэй. «1941—1945 онуудай үедэ болоһон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түүхэ» доторшье Стороженкын нэрэ дурдагдаһан.

...алэй саада тээ Белгородско областиин Прохоровко гэжэ һуу... ...ар түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ танкова байлдаан болоһон юм. ...багахан газар дээрэ 1500 танк уулаһан юм. Энээндэ совет ...уд булижа гараа һэн. ...о энэ газар дайдаар свёкло таридаг «Октябрьский» совхо... ...Красное знамя» колхозой газар нэмжынэ. Эдэмнай Прохо... ...районой томо ажахынууд болоно. Зураг дээрэ: Прохоровско ...нда хабаадагша, танкист ябаһан, мүнөө Калининнай нэрэмжэ... ...озой гахайн фермые даагша Советскэ Союзай Герой К. ...ский, Октябрьска совхозой комбайнёр А. Селюков гэгшэд ...йлдаанай болоһон газарта байна

ТАСС-ай фотохронико.

Эндэ хүршэ оршодог Кочетовко һууринда дайлалдаһан Тихон Трофимович Захаров ажаһууна. Энэ хүн тухай олон һонирхолтой зүйлнүүдые тэндэ хөөрэжэ үгэхэ байха.

Колхозой түмэршэ дархан Т. Т. Захаров солдат шинель үмдэжэ, дайнай эхилхэдэ ороһон юм. Транспортна батальондо тэрэ абаһаар мори тахалдаг байһан гэхэ. Удаань сапер болоһон. 1942 оной намар тэрэниие танк заһабарилдаг подразделенидэ эльгээһэн байна.

Курска шадар болоһон шуһата ехэ тулалдаанай үедэ солдат Захаров, тэрээнтэй сугтаа ябаһан хүнүүд үдэр һүнигүй дайнай газарта танкнуудые заһабарилһан байха юм.

Солдат Захаровай дайлалдажа ябаха үедэ гурбан үхибүүтэй һамганиинь Анна Николаевна хүгшэн эхэтэеэ окопо соо хоргодожо байгаа һэн. Юуб гэхэдэ дайсад гэрыень шатааһан, бүхы юумыень тоножорхиһон байба. Шангa тулалдаанай үедэ совет танкнууд харагдажа, тэдэнэй дундаһаа нэгэ танк эдээндэ дүтэлжэ ерэбэ. Тэрээн сооһоонь Тихон Трофимович автомат үргэлһэн гаража ерээ бэлэй гэжэ һамганиинь мүнөө сэдьхэлээ хүдэлгэн хөөрэнэ. Тиигээд тэрэ үедэнь дайралдаһан сэрэгэй фотограф Захаровтаниие шатаһан гэрэйнь хажууда буулгаа һэн.

Иигэжэ Захаровтанай уулзалга дүүрэжэ, солдат Захаров баруун зүг тээшэ зорёо бэлэй. Тылэй ажалтай подразделениин бүлэг сэрэгшэд Кочетовко һууринда хэды үдэрэй туршада байжа, солдат Захаровай гэртэхинэй шэнэ гэртэ ороходонь хамһалсаһан юм. Мүнөө 20 жэлэй үнгэрөөд байхада тэрэ гэрынь үсэгэлдэр лэ бодхооһон шэнги үзэгдэнэ. Гэхэ зуура энэ гэртэ ажаһуугшадые танихаар бэшэ шахуу болонхой. Тихон Трофимовичын, Анна Николаевнагай үхибүүд томо болошоо. Виктор хүбүүниинь Донбасс ажаллахаяа ошоо, бага хүбүүниинь Сергей колхозой модошо дархан.

Тихон Трофимович нэгэ бага хүгшэрөө ааб даа. Тиигээшье һаа залуугаар харагдана. Мүнөө колхозойнгоо түмэршэ дархан зандаа.

Курска шадар бодхоогдоһон шэнэ предприяти, дайнай һүүлээр хүгжэн һалбарһан город, колхоз, совхоз бүхэн өөрынгөө бэе, ами наһые хайрлангүйгөөр тэмсэһэн хүнүүдэй гайхамшагта хүшөө болоно бшуу.

Гр. Крупа,
запаста гараһан подполковник.

(ТАСС).

Белгород хото.

Совэдүүдэй хүдэлмэри

Арад зонойнгоо аша туһада

Хэжэнгын сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Дондок Санкирович Бадмаев.

Б. СУЛЬТИМОВАЙ фото.

Коммунис ёһоор ажаһууха, ажаллаха... Социалис гурим ёһо, хуули эбдэлгые усадхаха, арад зоной ажаһуудалай асуудал шиидхэхэ, гүрэндөө хүдөө ажахын элбэг дэлбэг продуктнуудые саг соонь тушааха зорилгонуудые манай Совет урдаа табяа һэн. Арад зоной ёһото засаг байһан хойноо Соведүүд ажал хүдэлмэриин, ажаһуудалайшье, богонеор хэлэхэдэ, бүхы шухала асуудалнуудые шиидхэнэ. Коммунис үзэл суртал, ёһо гуримые хүнүүдэй дунда ойлгуулан нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэнэбди.

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленум Соведүүдэй үүргын хэды ехэ хүсэтэй байһые элишэлэн тэмдэглээ һэн гүбэ. «Коммунис ёһоор хүнүүдые хүмүүжүүлгэдэ, культурна ажал ябуулгада ниилээд ехэ туһа хэжэ Соведүүд тухай хэлэгдэхэ ха юм.

КУЛЬТУРНА АЖАҺУУДАЛАЙ АСУУДАЛНУУД

Манай Хэжэнгын сомоной мэдэлдэ 70 гаран һуурин, отара, фермэ оршоно. Хүн зоноймнай тоо 5.700 гаран. Тиимэһээ Хориин аймаг соохи ехэхэн сомонуудай нэгэн болоно бшуу. Манай мэдэлдэ 11 жэлэй политехническэ 1 һургуули, найман жэлэй нэгэ һургуули, хүүгэдэй хүгжэмэй эхин һургуули, эмнэлгын долоон эмхи зургаан, участково нэгэ больница байна.

Республикын 40 жэлэй ойн урда тээ баяр жабхалангай сесси дээрэ хэһэн хэрэгүүдээ согсолон хаража үзөөбди. Оородой Адаг, Ушхайта, Красный Яр нютагуудта эмнэлгын эмхи зургаанууд дүүрэн заһабарилагдаад, үбэлдэ бэлэн, түлеэ залһаар түгэд бэлэн болонхой. Мүн Оородой Адагта клуб баригдажа дүүрээд байна. Хүн зоной автобус хүлеэхэдэ аятай байхын тула автобусно 4 будка баригдаа, 2 модо тухай ута газарта машинын харгы заһагдажа, дарлам тэгшэ болгогдоо, Хэжэнгэ голые хүндэлэн гараһан хүүргэшье шэнэлэн һэльбэгдээ. Хэжэнгын тосхоной болбосон түхэлтэй, ногоон сэсэрлиг соо умбажа байхын түлөө ехэ оролдолго гаргаабди. 13 мянган модон һуулгагдаад, 800 гаран метр газарта палисадник шэнээр бүтээгдэжэ, 3000 гаран метр палисадник заһабарилагдаһан байха юм. Һургуули, участково больница заһабарилагдажа, шала, үүдэн, сонхо, бүхы жэжэ жужа хэрэгсэлнүүдынь шэрдэгдээ.

Хүн зоной гэр байра заһабарилгаар тусхай ажал ябуулагдажа, энэ асуудалаар гомдол бариха хүнүүдые олохогүйт. Библиотекэ, клуб тухай хэлэбэл иимэ: Хэжэнгэ тосхондо 2 библиотекэ бии, түхэл шарайгаараашье, зосоохи байдалаараашье аятай гоё, амаржал, ном, журнал уншажа һуумаар. Соёлой гуламтын дэргэдэ эмхидхэгдэһэн Хэжэнгын хоорто гэжэ 2000 түхэриг һомолоо һэмди, Мүнөө 50 тэрлиг, бэһэ-оёхо зорилгоор 400 метр торго, мүн лентэ худалдажа абаабди. Клубые даагша Тамара Башанова бусадшье эдэбхитэд энэнээ һайнаар бэлдэжэ байна.

Хүүгэдэй саад, ясли, спортзал булта заһагданхай, эдеэ хоолой, гэрэй зэмсэг, түлеэ залһаар хангагданхай.

ШАНАР ҺАЙНТАЙ ПРОДУКТ—ГҮРЭНДӨӨ...

Хүдөө ажахын продуктнуудые элбэгээр абажа, гүрэндэ худалдаха асуудалда парти, правительствын ехэ анхарал хандуулжа байхада сомоной Соведэй ажал ябуулга бүри харюусалгатай болоно.

Байгша оной июлиин нэгэнэй мэдээгээр хараад үзэхэдэ, хүдөө ажахын налог татабари августын 1-дэ дүүргэгдэхэ байһан һаа, июниин 25-да сүм дүүргэгдээ, доторой татабари — майн 27-до, страховани — июлиин 1-дэ дүүргэгдээ. Хүдөө ажахын продуктнуудые хүн зонһоо суглуулжа, гүрэндэ тушааха хэрэг яһалашье һайн. Мяха тушааха түсэбөө 309 центнерээр үлүүлжэ, жэлэйнгээ түсэб июниин 15-да, 22730 үндэгэ түсэбһөө үлүү тушаажа, түсэбөө майн 25-да, ноһо тушаалгые июлиин 10-да дүүргээбди. Мүн һү тушааха даабаришьегүй һаа, гүрэндэ һү элбэг дэлбэгээр һайн дураараа тушааха гэһэн яруунынхидай үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, 80-аад центнер һү тушаанхайбди.

Теэд бидэ эдэ амжалтануудаараа һанаагаа амаржа һуунгүй, үщөөл ехээр шанар һайнтай продуктнуудые гүрэндөө тушааха тухай бодонобди, оролдоноошьебди.

«Колхозой гэшүүн бэшэ эрхэтэнэй умсэдөө мал бариха нормо тухай» РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые ажабайдалдаа бэелүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдэнэ. РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1963 оной майн 27-до гарһаһан тусхай тогтоолой ёһоор совхозой, совхозой бэшэшье хүнүүд үмсэдөө хэды мал бариха ёһотой байһан тухай ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагдана. Сомон соохи 1500 гаран үрхэтэ айлаар тусхай комисси ябаа. Зарим хүнүүдэй малнуудаа нюудаг, гэр бүлэ доторoo хубаажа бэшүүлдэг байһыень элирүүлэн тодоруулжа, нормоһоо үлүү мал бариһан хүнүүдтэ хуулиин үндэһөөр налог ашанабди. Энэ хэрэгээр сомоной счетовод-кассир Цыден Николаев аймагай райфогой этигэмжэтэ нюуртай суг ябажа, үгтэһэн даабарияа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

АЖАЛГҮЙ ХОЙРОГ АРХИНШАД БИДЭНДЭ ХЭРЭГГҮЙ

Совет гэашэмнай гүрэнэй хуули, гурим ёһые олоной дунда нэбтэрүүлдэг тусхай зургаанай нэгэн байха. Тиимэһээ ажал хэнгүй, архи уугаад, алмайржа ябадаг, үгышье һаа, хүнгэн мүрөөр хармаан «зузаараад», эндэ тэндэ дойбод сохидог хүнүүдые һургаха, зүб замда тэдэниие гаргаха зорилго Соведнай урдаа табинхай.

Мүнөө үедэ хүниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ КПСС-эй ЦК-гай айхабтар ехэ анхаралаа хандуулжа байхада нүхэдэй сүүд, арадай дружинын үүргэ айхабтар ехэ болоно.

Ниитын гурим, социалис хуули ёһо сахилгын саг үргэлжын комисси (түрүүлэгшэнь Н. С. Бочкин) яһалашье ажал ябуулна. Арадай дружинада мүнөө үедэ (түрүүлэгшэнь Д. Я. Андадоев) 40 хүн хабаадалсана. Хэжэнгын дунда һургуулиин, сельпогой арадай дружинын командануд эгээл эдэбхитэдэй тоодо ородог юм. Хододоо түрүү зэргэдэ ябадаг Ц. Жигжитов, Г. Шубин, Л. Батомункуева, А. Гулин гэгшэд эдэбхитэй дружиннигууд. Архи уугаад, элдэбээ гарадаг байһан хүнүүд Б. Цыбиков, Г. Гынденов гэгшэд нүхэдэй сүүдтэ һайса «мушхуулаад», тэрэ «хэрэгээ» орхинхойнууд. Ажалгүй хэсэһэн, амарые хараһан хүнүүд Б. Гарбаев, С. Обутов, А. Кривошеев гэгшэд сомондо дуудуулжа, удаан хөөрэлдэһэнэй һүүлээр ажал хүдэлмэридэ ороод хүдэлжэ байна. Харин хэдэн хүнүүд Цырен Санжиев, Иван Чулков гэгшэд хэнэйшье үгэ дуулахагүй, дуратай тээшээ гараад ябашадаг, һанаһан газартаа хүдэлдэг байба. Эдэниие дуран соонь табиһан бидэшье, нэгэдэхеэр, гэмтэйбди, хоёрдохёор, тэдэндэ ямаршье һэшхэл, сэдьхэлгүйнь гайхалтай. Теэд ажалгүй тэнэһэн хүнүүдэй «амые нугалжа» шадахабди гэжэ найданабди.

ДУТУУ ДУНДАНУУДАА УСАДХАН...

Сомоной Соведтэ 54 депутат һунгагданхай. Тэдэнэр булта дaa харюусалгата ажал дээгүүр табигданхай.

КПСС-эй ЦК-гай Программа, июниин Пленумэй тогтоолнууд соошье олониитын эдэбхитэд, депутадуудай үүргэ тухай һайса хэлэгдэнхэй. Организацинуудай зарим тушаалые олониитын эдэбхитэдтэ даалгаха, тэдэнэй хүсые хэрэглэхэ шухала болоно. Һаяхан «Буряад үнэн» газетын хуудаһан дээрэ Хойто-Байгалай аймагай Верхне-Заимскын сельсоведэйхидэй үүсхэл тухай уншаа һэм. Сомоной түрүүлэгшын тушаалые ниитын эдэбхитэндэ, депутадта даалгаа. Һайшаамаар, магтамаар үүсхэл. Бидэшье энээн тухай бодожо байнабди.

Энээхэн туйлаһан багахан хэрэгүүднай миин лэ, бэлэхэнээр бүтээгдээгүй. Дутуу дутагдалнууднай үшөөл олон гэжэ һанагдана.

Хэжэнгэ тосхоной хуушан пекарни совхозой хүдэлмэришэдые хилээмээр хүсэд хангажа шаданагүй, энээн тухай совхозрабкоопой түрүүлэгшэ В. А. Тарабукинда хэлэгдэһэн лэ байха. Һү һаалгын һүүлэй үедэ дээшэлдэггүй дээрэһээ Хэжэнгын совхозой хүталбэрилагшадтай яһалал «татасалдахаш». Хүдөө ажахын саг үргэлжын комисси хүдэлхыншье хүдэлөөд, илангаяа һү һаалгада анхарал бага хандуулна.

Мүнөө КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй материалнуудтай танилсангаа эхэнэрнүүдэй, пенсионернүүдэй соведүүд, профсоюз, комсомолой болон партийна организацинуудай нэгэдэмэл суглаа татаабди. Ажалай журамай үшөөл һула байһые, архи уугаад ажал һаатуулдаг заримашуулые энэ суглаан дээрэ һайса шүүмжэлээбди. Мүн эхэнэрнүүдэй соведэй (түрүүлэгшэнь М. Б. Цыбикова) олониитын ажалда үшөө оролдосогүйгөөр хандагдана.

**

Саашанхи зорилгомнай гэбэл, саг үргэлжын комиссинуудай урда табиһан зорилго түсэбые, богонёор хэлэбэл, 1963 оной түсэбые Советскэ Конституциин үдэр болотор дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэйбди. Илангаяа ниитын гурим, социалис хуули сахилгын, хүдөө ажахын комиссинуудай ажал ехэ. 1963 оной үнгэрэгшэ хахад жэл соо комиссинуудай гол түлэб муу бэшэ ажаллаа гээшэ ааб даа. Юундэб гэхэдэ, Хэжэнгэ тосхоной болбосон түхэлтэй, гоё һайхан байһанда энэ габьяань культурна ажаһуудалай комиссида (түрүүлэгшэнь Г. Дымбылов) хабаатай гээшэ. Депутадууд Б. Батожапов, Д. Халзанов, Ю. Дамбаева, А. Касаткин, В. Иванов, Н. Содномов гэгшэдэй ажал ябуулга һайн гэжэ тэмдэглэмээр.

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй һүүлээрхи шэнэ оршон байдалда совет хүүлиие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын үедэ Соведүүдэй үүргын ехэ байһые мэдэрһэн бидэнэр, соведээрхин, олониитын дэмжэлгэ, үүсхэлдэ түшэглэжэ, Пленумэй тогтоолнуудые ажабайдалда дүүрэн нэбтэрүүлхэ зорилготойбди.

Д. Бадмаев,
Хэжэнгын сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Элүүр энхэ байдалай түлөө

Урдамнай бэшэгүүд...

Хүндэтэ эмшэлэгшэд! Һайн даа. Танайл хүсөөр элүүр энхэ боложо шадаабди. Илангаяа Клавдия Михайловна Обунеевада баярые хүргэгты».

Доронь олон хүнэй гар табяатай.

Иимэ баясхаланда хүртэжэ байхадаа сэдьхэл зүрхэнһөө баясангүй байхын аргагүй. Хэды олон хүнүүд баярые хүргөө гээшэб!

Жэлһээ жэл бүхэндэ арад зонноймнай ажаһуудал улам һайжаржа, элүүр энхэ байдалай мандажа байхада бидэ, эмшэлэгшэдэй уялга заахашье бага болохогүй, улам лэ үргэдэхэ ёһотой бшуу.

Манай сомон дотор эмшэлгын долоон пункт, участково нэгэ больница бии. Больницын дэргэдэ бүхы мэргэжэл түгэд амбулатори, изолятор байдаг. 5 врач эндэ хүдэлнэ.

Үшөө һунгалтын һүүлээр Соведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ Хэжэнгын больницын хэрэгүүдые хэлэжэ үгөө һэмди. Урдаа табиһан зорилгомнайшье ехэ һэн. Совхозой хонишод, малшадай үбэлжөөндэ байхаһаань эхилжэ, гүүртэ, отаранууд дээгүүр ябажа, ариг сэбэрые шалгаабди. 31 отара, гүүртэ бидэнэй анхаралһаа гараагүй, 10-аад гүүртэнүүд дээгүүр санбюллетень табигдаа юм.

Хүндэ хүшэр хүдэлмэри хэжэ ябаһан, илангаяа поли дээрэ хүдэлдэг механизаторнуудай саг соогоо амараад, һайн эдеэ хоолоор хангагдаад, арюун сэбэр байрада байхынь түлөө яһалашье оролдолго гаргаабди. Хабарай тарилгын үедэ полевой станууд дээгүүр оло дахин ябаабди. Байгша оной хахад жэлэй туршада медицинскэ темэнүүдтэ зорюулагдаһан 10 гаран лекци, 100 гаран хөөрэлдөөн үнгэргэгдэһэн байна, гүүртэ, отара бүхэн дээрэ медицинскэ аптечкэ бэлдэгдээ.

Ажалнай гансал энээгээрэ хизаарлагдадаг бэшэ, харин ажаһуудалай али болохо асуудалнуудые шиидхэлсэнэбди. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгэ тосхоной үйлсөөр, мүн больницынгаа хажуугаар олон модо һуулгаабди.

Больницын ажал тухай хэлэхэдэ иимэ: больницамнай 40 һууритай, мүн дэргэдэнь 10 һууритай нарайлалгын гэр бии. Оролдосотой ажаллаараа олоной магтаал, баясхаланда хүртэһэн нүхэд бидэнэй дунда байха. Жэшээлхэдэ, К. М. Обунеева, Зодиев, фельдшер Д. Бороева гэгшэд ажаллаһаараашье үнинэй, олондо хүндэтэйшье.

Би өөрөө сомоной дэргэдэхи культурна ажаһуудалай саг үргэлжын комиссиин гэшүүнби. Энэ комиссида 10 хүн бииибди. Һунгалтын һүүлээр 1-дэхи кварталай түсэб баталхадаа, илангаяа, хабарай тарилгын үедэ ажалшадай амаралта, элүүр энхэ, ариг сэбэрые сахихын түлөө оролдохоор олон хэмжээ ябуулга хараалаа һэмди, мүн республикын 40 жэлые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө ехэхэн бэлэдхэл хээбди. Энэ оролдолгомнай хооһоор һалаагүй, 1963 оной 1-дэхи кварталда манай Совет республикын сельсоведүүдэй хоорондохи мүрысөөндэ эрхимлэн гаража, 1-дэхи һуури эзэлээд, Буряадай Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугта мүн шанда хүртөө һэн. Мүнөөшье хахад жэлэй дүнгөөр эрхимүүдэй нэгэн болонхойбди.

Теэд бидэ туйлаһанаараа амарангүй, үшөөл үшөөл ажаллаха зэргэеэ мартанагүйбди. Би хүн зоной намда олгоһон найдабариие дүүргэхын оролдонob, оролдохошьеб. Өөрынгөө мэргэжэл хараад һууха бэшэ, бүхы асуудалнуудаар һонирхоноб, ондоо ажал бүтээлсэнэб.

Т. Осорова,
участково больницын главна врач, сельсоведэй депутат.

Курска шадар болоһон байлдаанда немецко-фашистска сэрэгшэдые үй бута сохиһон ушар хадаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай шиидхэхы тулалдаануудай нэгэн болоно. Дайсан айхабар ехэ хоролтодо ороһон байгаа. 50 үдэр соо фашистнар 500 шахуу солдат, офицернүүдые, 70 дивизиһээ 30-ыень гээһэн юм. Зураг дээрэ: плендэ ороһон немецко-фашистска солдат, офицернүүд.

ТАСС-ай фотохронико.

Унэн зүб хэрэгтэ дурагүйдэнэ

Ядерна туршалга хорихо тухай договорой. Москвада парафировани хэгдэһэн тухай дэлхэйн олониитын һанал бодолые тобшохоноор согсолхо болоо һаа, хоёр ушар байдал нэн түрүүн хараадаа абаха хэрэгтэй. Нэгэдэхеэр, СССР, США болон Англиин үгэеэ ойлголсоһон ушар хадаа һайн һанаатай бүхы хүнүүдэй сэдьхэл зүрхэ хангаагаа ха юм. Хоёрдохёор, Москвадахи хэлсээнүүдэй амжалтатайгаар бэелүүлэгдэһэн ушар хадаа мүн бусадшье шухала асуудалнуудаар хэлсээ хэжэ болохо найдабари түрүүлһэн байна. Иигээд байхадаа, уласхоорондын шахардуу шанга байдалые һуларуулха арга боломжо бодотоор гаража ерээ, эб найрамдалай түлөө ёһотоор тэмсэгшэдые зоригжуулаа, тингэжэ ракетно-ядерна дайнда эсэргүү бата бэхи хаалтануудые бодхоохын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхые зоригжуулна.

Бүхы түби дэлхэйһээ ороһон мэдээсэлнүүдые согсолжо харахада, Москвадахи хэлсээнүүдэй амжалтатайгаар үнгэрһэндэ дэлхэйн олониитэ ажалшад ехээр һайшаажа байна.

Иимэ байн гэһээнь, КНР-эй түбэй мэдээсэлэй зургаан — Синьхуа агентствын һэдэлгэнүүд ехэ жэгтэйгээр харагдана. Юуб гэхэдэ, энэ агентство ядерна зэбсэг туршалга хорихо тухай хэлсээ хэжэ, үгэеэ ойлголсохын түлөө оролдогшодые буруутуулха гэжэ һэдэлгэ хэнэ, договорые парафировани хэһые бурууда тоолоно, энээнтэй хамта дэлхэйн олониитын хараа бодолые буруугаар харуулха гэжэ оролдоно.

Олон жэлэй турша соо хэтэрхэй хархис этэгээдүүд ядерна зэбсэг туршалга хорихо тухай хэлсээндэ эрид шууд буруушаалга хэдэг байгаа (мүнөөшье хэһээр). Энэ бүгэдэндэ мэдээжэ баримтые Синьхуа агентствын шэнжэлэгшэ хараадаа абадаггүйнь гайхалтай байна. Эгээл энэ үедэ Москвада зохёогдоһон договор хадаа «монополинуудай ядерна зэбсэгжэлгэ шангадхаха хэрэгтэнь, социалис оронууд болон дэлхэйн бүхы оронуудай арадуудые айлган һүрдүүлхэ ябадалаа үргэлжэлүүлхын тулада ядерна зэбсэгжэлгээ булюу болгохо, тингэжэ ядерна һүрдэлгэ хэхэ хэрэгтэнь Холбоото Штадуудта туһална» гэжэ ямаршье баримтагүйгөөр баталан хэлэнэ.

Ядерна зэбсэг, тэрэнние туршалга хориходо, США-е ядерна зэбсэгжэлгын талаар яахадаа булюу байдалтай болгохо болоно гээшэб. Ойлгохын аргагүй. «Америкын водородно бомбын эсэгэ» Теллер мэтэ атомаар жүрөөдэгшэд энэ хэмжээндэ аргагүй эсэргүүгээр тэмсэдэг байгаа. Тиин үхэл шэрэдэг энэ зэбсэгэй туршалга хориходо, яагаад социалис оронууд болон дэлхэйн бусад оронуудай арад зондо аюул тохёолдуулха болоноб.

Советскэ Союзай, Чехословакиин, Болгариин, ГДР-эй, Франци болон Италиин Коммунис партинуудай хэблэл Москвада хэлсэгдэһэн договорые һайшаагаад, буу зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ, хүсэдөөр хуряаха, уласхоорондын хойшолуулагдашагүй асуудалнуудые шиидхэхыень баруунай оронуудые уряалхын тулада олониитын бүхы хүсые элсүүлхэ гэһэндэнь Синьхуа агентствын редакциин шэнжэлэгшэ дураа гутажа болоо гү. Тиимэ байгаа гээшэ һаань, уласхоорондын шахардуу шанга байдалые һуларуулха хэрэгтэ һайн эхи табиһан Москвадахи договорые халуунаар дэмжэжэ байһан оронуудай нэрэ үнөө олоор тооложо болохоор байгаа. Юуб гэхэдэ, эдэ оронуудай хэблэл, гүрэнэй ба ниитын ажал ябуулагшад энэ договорые халуунаар дэмжэжэ байна. Варшавска договорто хабаададаг оронуудай Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай ЦК-гай нэгэдэхи секретарьнар, правительствануудые толгойлогшод, Австралиин, Бразилиин, Грециин, Даниин, Индиин, Италиин, Канадын, Кубын, Мексикын, Шэнэ Зеландиин, ОАР-ай, Цейлоной, Чилиин болон бусад оронуудай президентнүүд гү, али премьер-министрнүүд договор тухай хэлсэһые һайшааһан байна.

Эб найрамдалые аршалан хамгаалха, арадуудай бэеэ даанхай байдалай түлөө Кубадахи жүдэлөөн арад зоной хүсэл эрмэлзэлгэ бэелүүлхэ хэрэгтэ шухала алхам мүн гэжэ Москвадахи договорые сэгнэнэ.

Японой үргэн олониитэ договорые угаа ханангяар угтаа, саашадаа ядерна туршалга хорихо хэрэгтэй шиилэхэ юм гээд «Джапан Таймс» мэдээсэнэ. «Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай бата бэхи үндэһэ һуури табиха хэрэгтэ договор туһалха» гэжэ Индонезиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Субандрио найдажа байһан тухайдаа мэдүүлбэ.

Ганын профсоюзуудай конгрессэй генеральна секретарь Джон Тетега Москвада хэлсэгдэһэн хэлсээе халуунаар амаршалха зуураа, иигэжэ мэдүүлбэ: дайн сэрэг ба эб найрамдалай асуудалнуудые тусгаар удха шанартай гэжэ тоолонобди. Хүн түрэлтэн дэлхэйн хоёр дайнай хохидолые дабажа гараа. Гурбадахи дэлхэйн дайн—термоядерна дайн дэлхэйн бүмбэрсэгэй арад зониие үгы хэхэ аюул тохёолдуулна.

Африкын, Азиин, Европын болон Америкын оронуудһаа иимэ удхатай һанал бодолнууд орожол байна. Эдэ бүгэдэ хадаа ядерна зэбсэг туршалга хорихо тухай договорто эсэргүүсэгшэдые лэ гансаардуулна.

«Гэгээрһэн олониитэ хадаа энэ договорто һэргэг байха ёһотой» гэжэ эдэ бүгэдын һүүлээр Синьхуа агентствын ажаглагшын тобшолол хэхэнь бэрхэтэй байгаа. Франциин президент генерал де Голль, Америкын сенадтахи республиканецуудай лидер Дирксен, Америкын «галзуунуудай» толгойлогшо сенатор Голдуотер болон бусад Бонной үһөө нэхэгшэдые «гэгээрэнги олониитын һанал бодолдо» оруулаагүй һаа, иимэ тобшолол хэхэнь бэрхэтэй байна.

И. Орлов,
ТАСС-ай шэнжэлэгшэ.

Сагай уларил, ургамалай гараса

Июль һара дүүрэбэ. Аялма халуунай үе. Заримдаа ташар бороотой, үүлэтэйшэг, зунай һүүл һарын үдэрнүүдэй түрүүшын амин газаамнай мэдэрэгдэдэг болонхой.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ хура бороон ороно, сахилгаална, бороогой үүлэнүүд доогуур иишэ тиишээ һубалдана. Зарим газар нютагуудаар мүндэршье унаад абана.

Һүүлшын долоон хоногой туршада агаарай температура дунда зэргээр 18—21 градус хүрөө, зарим газарнуудаар нормо соогоо байгаа.

Гаргуу халуун үдэрнүүдтэ агаарай халуун 29—33 градус хүрөө. Һуниндөө газаа 8—11, республикын хойто аймагуудаар, мүн тэрэшэлэн үндэр уула хадануудта 3—5 градус дулаан байгаа.

Шииг нойто хаа хаанагүй адли хэмжээндэ унаа гэхын аргагүй. Эгээл багаар, 6-7 миллиметрээр газарай хүрьһэндэ ороһон бороо Романовкада, Тэлэмбэдэ ушараа.

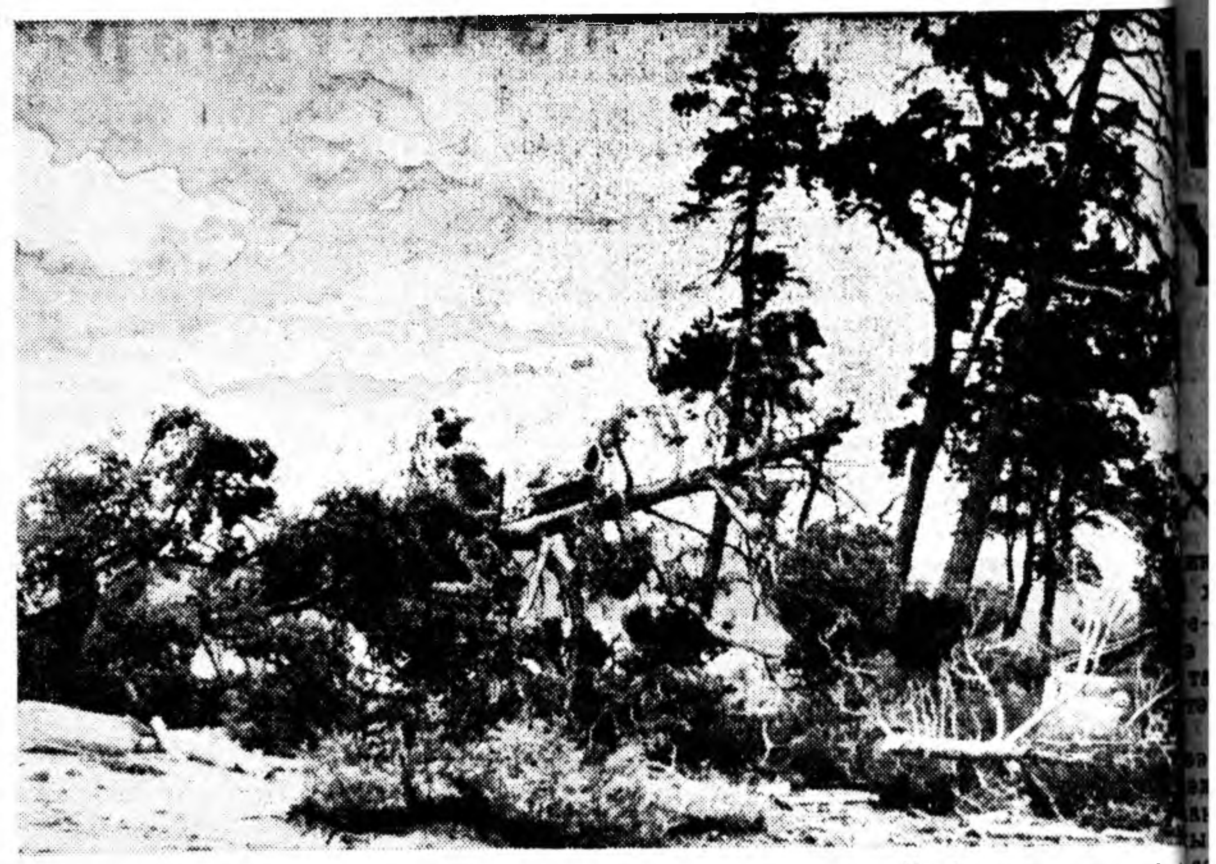
Зэдэдэ 23—56 миллиметр шииг нойто унаа. Энэнь манай республикада дунда зэргээр бороогой ороһон газар гэжэ тэмдэглэгдээ.

Түнхэндэ 97 миллиметр хүрэтэр ороо. Тэндэхиин газар нютагуудаар сүүдхэдээ 46 миллиметр хүрэтэр ороһон жэшээтэй.

Ургамалнуудай ургаха, бэеэ хүсэхэдэ нара бооронтаарал даал гээшэ гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Һүүлшын арбан хоногой хоёрдохи табан үдэрэй туршада шэниисэ һүн эдеэндээ хүрөө, кукурузэ 7 набшаһатай болотороо ургаа. Горохойшье ургаса яһала өөдэргэн, урагшатай байна. Огородой эдеэнэй ургаса бүринье һайн.

Республикымнай колхоз, совхозууд мүнөө жэлэйнгээ ургасые буртаг үбһэнһөөнь сэбэрлэхэ хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулна, эртын силос даралгые xaha саг соонь үнгэргэжэ байнхай.

Ин. Котов.

Байгал . шадар. Аянгата шанга аадарай һүүлээр. П. ЯХНОВЕЦКИЙН ф

Ажабайдалдань хубилалта боло

Сергей Петрович Зайцев — барилгын хэрэгсэлнүүдые хайшан гэжэ хэрэглэбэл, бүхэ, гоё байхаб гэжэ һайса мэдэдэг юм. Тэрэнэй уран гар дороһоо ажалшадай ажаһууха гэрнүүдэй шулуун ханануд үдэр бүхэндэ бүтээгдэжэ байдаг гээшэ. Сергей Петрович 25-дахи жэлээ «Бурстрой» трестдэ барилгашанаар хүдэлнэ.

Залуу үетэниие өөрынгөө мэргэжэлдэ заатагүй һургадаг. Тэрэгүйдэ тэрэнэй сэдьхэл зүрхэн ханадаггүй юм. Теэд хэды олон мэргэжэлтэд тэрэнэй нарин дүй дүршэлдэ һурана гээшэб.

Сергей Петрович өөрынгөө ажал дээрэ онсо шалгарһанайнгаа түлөө олохон грамота, шангуудта хүртэһэн юм.

Бүри һаяхан тэрэнэй ажабайдалда аргагүй ехэ хубилалта болоо. «Бурстрой» трестын 1-дэхи управлениин коллектив тэрээндэ коммунис ажалай ударник гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоо. Мүн тэрэнэй сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь шье баһал тиимэ нэрэ зэргэдэ хүртэлсөө. Тэдэнэй оло...
гей Петровичой һура...
ха. Шулуушад—к...
гэшүүд Валентина ...
ва, Клавдия Губени...
тина Голендухина, ...
һатай Георгий Фе...
Фалилеев болон бу...
нэй тоодо оролсоно...

Коммунис ажалай ...
дэдэ хүртэһэн шулу...
бүрнингөө даабар...
үлүүлэн дүүргэнэ. Г...
хон барилгашад а...
сүлөөтэй сагые хэрэг...
ниитын хүдэлмэрид...
далсадаг заншалтай...

А. Ш

300 түхэригэй шан

Цыден Бадмаевич Дамдинов Улаан-Үдэ хотодо ажаһуудаг. Пенсионер. Ангуушан. Наһан соогоо хэдэ мянган хэрмэнэй, зуу гаран булганай болон бусад ангай арһануудые тоогүй олоор тушаагаа юм.

Хамтын малай тоо толгойе олошоруулха хэрэгтэ Цыден Бадмаевичайшье хубита оролсоһон лэ байха. Пенсионер ангуушамнай шононуудые хэдэн арбаадаарнь аладаг, тэдэнэй гүлгэдые нүхэн сооһоонь малтажа абадаг гэжэ мэдэнэбди.

Һаяхан Цыден Бадмаевич Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ангуушанай һайн дуратайшуулай ажахыда орожо ерэхэдээ, Яруунын Иисэнгын талаһаа шонын зургаан гүлгэ бараад, гүрэнлөө тушааба гэһэн саарһа харуулаа.

Ниитын адуу малай дайсадые хюдаһанайнь түлөө Цыден Бадмаевичта 300 түхэригэй шан барюулагдаба.

К. Димов.

Улаан-Үдын гидроме...
рийн мэдээсэһэнэй ёһо...
республика соомнай һу...
тэй байха, хойто айма...
га зэргэ бороо орохо, т...
гарха, баруун хойто з...
ханаар һалхилха. Ул...
тодо үглөөгүүр 14—1...
26—28 градус дулаан...
Августын 4—5-най ...
бага зэргэ үүлэтэй ба...
бороо орохогүй. Респу...
то аймагуудаар манан...
лаханаар һалхилха. Һу...
то аймагуудаар 3—8, ...
гуудаар 8—13, үдэртэ...
градус дулаан байха.

Франциин Коммунис партиин уряал

ПАРИЖ, августын 1. (ТАСС). Ядерна туршалга хорихо тухай хэлсээн Францида, бүхы дэлхэйн оронуудта ехэ этигэл найдабари түрүүлнэ гээд Франциин Коммунис партиин политбюрогой эндэ толилогдоһон мэдүүлгэ соо заагданхай.

Энэ хэлсээндэ огтолон хабаадахагүйбди гэжэ Франциин президент де Голль һая пресс-конференци хэхэдээ мэдүүлһэн байгаа. НАТО-до ородог оронуудай, Варшавын договорто хабаададаг гүрэнүүдэй хоорондоо бэе бэедээ добтололсохогүй хэлсээе баталжа болохогүй гэжэ президент мүн лэ һанамжалһан. Гэхэ зуура иимэ хэлсээе баталаа һаа, уласхоорондын шахардуу байдал һуладхаха талаар шухала шата болохо һэн.

Деголлевскэ правительствын политикые ямаршье юумэн зүбтүүлхэгүй гээд мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнхэй.

Москвада даб дээрэ баталагдаһан хэлсээнэй удха шанарые де Голль багадхаха һэдэлгэ гаргажа, бата бэхи эб найрамдал тогтоохо, буу зэбсэг хуряаха замда һаад тойбо ушаруулха зорилготой гэжэ Франциин Коммунис партиин политбюро тэмдэглэбэ.

Дэлхэйн олониитын хүсэл һаналда эсэргүү ааша гаргажа, де Голль Францииe гансаардуулна. Советскэ Союзда, бусад социалис оронуудта эсэргүү аашануудые гаргажа, де Голль һүүлэй һүүлдэ бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хүсэнүүдтэ эсэргүүсэнэ гээшэ. Де Голль хүйтэн дайе һүжэрөөхэ зорилготой. Энэ талаар Бонной милитаристнуудай хойноһоо тэрэ ябана гээд мэдүүлгэ соонь тэмдэглэгдэнхэй.

Буу зэбсэг ехээр бэлдэхэ, уласхоорондын байдал шахардуу болгохо политика бэелүүлэн, ажалшадай демократическа, политическэ, профсоюзна эрхэ сүлөөдэ добтолно.

Хилын саанаһаа

Эб найрамдал тогтоохо замай шухала алхам

ВАШИНГТОН

Ядерна туршалга хорихо тухай Москвада даб дээрэ баталагдаһан хэлсээе эрдэмтэдэй Америкын федераци халуунаар дэмжэбэ. Энэ хэлсээн тухай тус федерациин мэдүүлгэ толилогдоо. Ядерна зэбсэг бэлдэлгые хинан шалгажа байха талаар түрүүшын алхам хэгдэһыень һайшаанабди гэжэ федерациин мэдүүлгэ соо заагданхай.

Хэрбээ Холбоото Штадуудай сенадай энэ хэлсээе баталаагүй һаань, Америкын арад зондо ехэ муу хойшолонтой байха һэн гэжэ эрдэмтэдэй федераци тоолоно. Энэ хэлсээе баталха гээшэ манай национальна уг зорилгонуудтай таараралдана. Радиоактивна хорото зүйлнүүдэй тараха ябадалые болюулха арга боломжые США-гай буруушаагаа һаань, бүхы дэлхэйн арадууд ехээр урмаа хухарха һэн гэжэ тэрэ мэдүүлгэ соонь бэшэгдэнэ.

Энэ мэдүүлгэ гаргаһан эрдэмтэдэй Америкын федераци партийнабэшэ организаци болоно. Энэ организацида 2500 гаран эрдэмтэд нэгэдүүлэгдэнхэй. Национальна болон уласхоорондын хэрэгүүдтэ эрдэм ухаанай хайшан гэжэ нүлөөлдэг тухай асуудалые эдэнэр шэнжэлдэг байна.

ПАРИЖ

Шухалын шухала хэды асуудалнуудта зорюулагдаһан мэдүүлгые ажалай бүгэдэ ниитын конфедерациин бюро толилоо. Агаарта, замбуулин дайдада, уһан доро ядерна туршалга хорихо тухай хэлсээнэй даб дээрэ баталагдаһаниие ажалай бүгэдэ ниитын конфедерациин бюро һайшааба. Буу зэбсэг, тэрэ тоодо атомна зэбсэг, ехээр бэлдэхэ ябадалые саг үргэлжэ буруушаадаг байгаабди гээд тэндэнь заагданхай.

Хэлсээе даб дээрэ баталһан ушар арадуудта этигэл найдабари түрүүлээ гэжэ мэдүүлгэ соо бэшэгдэнэ. Республикын президентын энэ хэлсээн тухай тоомжогүйгөөр хэлэһэниие ажалай бүгэдэ ниитын конфедерациин бюро сэхэ шууд буруушааба. «Президентын энэ хэлэһэниинь хүдэлмэришэн ангиин, Франциин уласхоорондын уг зорилгонуудтай таараралданагүй» гээд тэндэнь тэмдэглэгдэнэ.

ХЕЛЬСИНКИ

Ядерна туршалга хорихо тухай хэлсээндэ хабаадаха болоһон оронуудай правительствануудай шиидхэбэриие финскэ газетэнүүд дэмжэһэн байна. Ядерна зэбсэггүйгөөр эб найрамдал тогтоохо замдахи түрүүшын шухала алхам энэ хэлсээн болоно гэжэ «Кансан Уутисет» газетэ бэшэбэ. Даб дээрэ баталагдаһан хэлсээе бүрил улам улам олон оронуудай дэмжээ һаань, ядерна туршалга хүсэдөөр хорихо, буу зэбсэг хуряаха талаар хэлсээнүүдые баталхада һайн байха һэн. Москвада уридшалан баталагдаһан хэлсээн хадаа шэнэ хэлсээнүүдые саашадаа хэхэ алхам болоно гэжэ эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг хүнүүд тоолоно гээд газетэ онсолон тэмдэглэбэ.

ДЖАКАРТА

Москвада даб дээрэ баталагдаһан хэлсээн буу зэбсэг ехээр бэлдэлгые эсэслэн болюулнагүй. Зүгөөр бүгэдөөрөө, хүсэдөөр буу зэбсэг хуряаха тухай хэлсээнүүдые үргэлжэлүүлжэ болохоор эрхэ байдал бии болгоно гэжэ мэдээжэ политическэ ажал ябуулагша, Индонезиин национальна партиин түрүүлэгшэ Састроамиджойо журналистнуудта мэдүүлээ. Дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын, амгалан ёһоор зэргэ оршон байлгын гол гуримуудай бэелүүлэгдэхын түлөө тэмсэл үргэлжэлүүлэгдэхэ ёһотой гээд Састроамиджойо һанамжалаа.

ОСЛО

Дайн байлдаанда эсэргүүсэдэг тусхай организациин уласхоорондын XI конференци Норвегиин Ставангер городто дүүрэе. СССР-эй, США-гай, Великобританиин түлөөлэгшэдэй Москвада үгэеэ ойлголсоһониие конфренцидэ хабаадагшад ехэ ханангяар угтаһан байна. Ядерна зэбсэг туршалгые хорихо тухай хэлсээндэ бүхы оронуудай хабаадахые тэдэнэр уряалаа. Энэ хэлсээ баталха болоһон ушар түрүүшын алхам болоно. Саашадаа ядерна, юрын зэбсэгые хүсэдөөр хорихо алхам хэгдэхэ ёһотой гээд конференцидэ хабаадагшад мэдүүлбэ.

БАМАКО

Ядерна туршалга хорихо тухай США-гай, СССР-эй, Англиин түлөөлэгшэдэй хоорондо хэлсээнэй даб дээрэ баталагдаһаниие Африкын эхэнэрнүүд угаа ханангяар угтаба. Энэ хэлсээн болбол эб найрамдал тогтоохо, амгалан ёһоор зэргэ оршон байха замдахи ашатай һайн алхам болоно гээд бүхы Африкын эхэнэрнүүдэй организациин генеральна секретарь Джэн Мартен Сиссе мэдүүлээ.

(ТАСС).

ЭФИОПИ. Бахр-Дар гэжэ городто, Тан нуурай эрьедэ совет мэргэжэлтэдэй туһаламжаар мянган хүнэй һууритай техническэ һургуули баригданхай. Зураг дээрэ: һургуулиин хэшээл боложо байна.
ТАСС-ай фотохронико.

Н. С. Хрущевой хэл... Стокгольмдо толи...

СТОКГОЛЬМ, ав... (ТАСС). «Марксизм... —манай туг, манай... хы зэбсэг» гэһэн Н... щевой үгые олон хэ... хай брошюра болго... хэлэн дээрэ толилбо. Центральна Комите... нумдэ 1963 оной июн... энэ үгые Н. С. Хру... һэн юм.

Дагомейн арадай һайн

КОТОНУ, августын 1. ТАСС-ай тусхай корр. Г. Грамматчиков мэдээсэнэ:

Бэеэ даанхай байдалтай боложо, Дагомейн республикын бии болоһонһоо хойшо гурбан жэл үнгэрһэнэй ойе Дагомейн арад зон мүнөөдэр һайндэрлэнэ.

Франциин колониализмын хойшолонгууд юуб гэбэл, экономиконь муудашанхай, хүн зониинь үлдэжэ туража, үбдэжэ үхэжэ байгаа бшуу. Орон доторнь промышленность үгы. Оронойнь 2 миллион хүн зоной 88 процентнь таряашад. Хилын саана гаргадаг зүйлнүүдэйнь дүрбэнэй гурбан хуби кокосово пальмаһаа абтаһан эдеэ хоол юм.

Дагомейн арад зон бэеэ даанхай байдалтай болоод, экономическа асуудалнуудые шиидхэлгэдэ гол анхаралаа хандуулба. 1962 оной январиин 1-һээ хойшо ороной социальна, экономическа хүгжэлтын дүрбэн жэлэй түсэб бэелүүлэгдэжэ эхилхэ. Хорин жэлэй хэмжээтэйгээр хараалагдаһан национальна хүгжэлтынь генеральна түс... хубинь энэ болоно.

Энэ түсэбэйнь ... циональна доходынь ... хэндэ 6 процентээр ... дагомейцүүдэй ажа... хэмжээн хоёр дахин... Һуурин газарнуудта... таряалан бии болго... раалагдана. Мүнөө ... ряалангай талмай... гаран гектар хүргэ... косово һамар буйлу... дэхэ, арахис, барай... бэрлэхэ предприяти... ригдаха. Пальмын ... ха, хүдөө ажахын ... нуудые худалдаха н... на бүлгэмүүд бии бо... Дагомейн хүгжэлты... һаа ороной экономи... гэн һомологдожо ба... бии болоһон Африк... публика экономическ... даа наймаанай хари... боонуудаа үргэдх... культурын, техничес... далдаа наймаанай ... тогтоохо тухай Даг... ветскэ Союзтай 1963 ... сээ баталанхай.

Редакторай ...
Ц. Ц. ЦИБ...

Манай адрес, телефону...

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Ул... улица ЛЕНИНА, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам... тора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—... отделов: сельскохозяйственного производства и пар... жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и ... ной жизни—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологи... —24-74, советского строительства и быта—34-93, раб... ров и писем—25-41, 38-30, информации—32-74 и перен... 34-05.

гор. Улан-Удэ, типография Министерства культур... Бурятской АССР.

Н00489. Зак. № 4...